

Hadosztály-parancsnokát megmentő aradi huszár.

— A nőies arad orosz kémek. — Egy aradi huszártiszt elbeszélése. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 17.

Nem csak a fegyver, kard és a mi hő katonáinknak mellé a vitézségnek arany és ezüst szimbólumait megszerzi. Ügyesség, felfáng, a veszedelmek gyors felismerésében és azok elhárításában épen olyan értékes tulajdonságok nyilvánulnak meg, mint a személyes bátorág, a félelmet nem ismerő vakmerőség.

— Annál a hadosztály-parancsnokságnál, a melynél mint beosztott huszártiszt teljesítettem szolgálatot — mondotta el az északról tegnap hazaérkezett M. A. aradi huszárszászados — volt külsőre huszár egy rendkívül intelligens s feltétlenül megbízható jellemű földi, a ki a polgári életben igen becsült tagja az aradi társadalomnak. A nevét nem mondom meg, mert a felesége esetleg sokkal több rosszat tételezne fel róla, — hallva férjének a kalandjairól — mint a mennyi a valóban történt. Egy nagyobb városba érkezett meg a parancsnokság a lomburgi esete után és úgy tudtuk, hogy egy-két napig nyugalom lesz. Az orosz táradalmak után, a melyekben győzelmes offenzívánk miatt részünk volt, elképzelhetetlen öröm az, a mikor az ember, egy európai fogalmak szerint is kétyelmes lakásokba kerül. Az oroszok elég kíméletesen bántak a várossal, mert a gazdag lakosság eléggé tudta pénzéini a szerelő ellenőrséget. A lakásokat türhetőknek találtuk és csakhamar boldog plihenés váltotta fel az utolsó napok leirhatatlan fáradalmait.

— A magyar huszár azonban nem olyan ából van faragva, hogy ha még oly elenyedt, még oly holt fáradi is, ne érdeklődjék a vásoneselődek iránt. A háború és a manőver közt ebben a tekintetben igen kevés különbség van. A stábhöz beosztott fentebb említett földiak, aki közvetlen a hadosztályparancsnok lakásánál szolgáló ház mellett volt bekvártélyosva, egy-kettőre igen jó barátságba elegyedett a háznépvel, egy intelligens iparos családdal és sok minden hasznos és érdekes dolgot megtudott tőlük. Szép nyári este volt és a huszár a pompás vacsora után sehogy sem volt hajlandó nyugalomra térni, mert úgy látta, hogy a háznép nőtagjai szívesen hallgatták a magyar vitéz háborús kalandjainak elbeszélését és a marasztalást bíztatásnak vette. Este tíz óra lehetett, mikor végre bucsút vett és távozott, hogy letekdődjék. Az útja az istállóhoz a ház végében levő kert mellett vitt el és mikor az ajtóhoz sötétben látta az ajtóban egy nőt, aki a házára szegénylősen fordítja el a fejét.

— Ez a házi gazdám valamelyik eselédje lesz, aki boldogítani akarja a magyar huszárt, — gondolta a lú és évtalosan, ne hogy szit tászon és a még fent lévő háziak figyelmét felkeltse, oda eson a padon ülő nőhöz. Beszélni nem tudott vele, mert az sem magyar, sem német szót nem értett, a huszár pedig más nyelven nem beszélt. Asonban, aki tízenegy hónapja járja a hegyeket, nem jön egy könnyen zavarba, ha vásoneselőddel akarja megértetni magát. A kezek és lábak nyelvét a szerelmeselek találták ki és ezt egyformán beszéli ur és pór, gazdag és szegény, magyar és orosz. Gyengédnyult a nősemély kezét után és...

— Ami ezután következik, már hadd mondja el a hadbírósg jegyzőkönyve, — azólt a huszárszászados.

— Ebben a pillanatban észrevettem, hogy kívül van dolgom, de még csak egy szemrándulással sem árultam el, mert tartottam attól, hogy valami fegyverrel ártalmatlanná tesz, ha elárulom magam és meglátja rajtam, hogy tisztában vagyok a helyzettel. Eszeveszetten udvaroltam, tettem a szépet, eszóltam és játszóitam a lánggal égő szerelmest. Husadosott, szabadulni igyekezett, szóval ő is kitűnően játszott. Némán, hangtalanul folyt le a nehéz színjáték, amelynek első felvonása azal végződött, hogy én teljesen el tudtam hitetni a „nővel”, hogy én nőnek tartom. Tíz percig álltam mellette a padon és ő is természetesen tartotta, hogy miután ostromom hiábavalónak bizonyult, most már távozom. Megígérttem vele, hogy másnap este ismét találkozunk. Vakmerő elhatározás fogamzott meg bennem. Nem szólok senkinek holnap estig, de szem elől nem tévesztem a nőt egy pillanatra sem. Tudtam, hogy az életem tesszem kockára, de végére akartam járni a dolognak. Láttam, hogy a kertből távozott, az udvaron át az utóára ment és egy házban eltűnt. Egész éjjel szemmel tartottam a házat, amelyből a nő a nap folyamán sem távozott. Engem kerestek, de nem találtak, mert én gyanus lásszal a szemközti levő épület padlásáról lestem a hálószobát. Este, naplemente után a nő legnagyobb esodálatomra és örömhözre megjelent a ház ajtajában és évtalosan utnak indult. Nyomon követtem és láttam, hogy abba a kertbe tart, ahol az elmúlt este találkoztunk. Nem akartam tovább folytatni a játékot és kockára tenni az eddigi eredményt, nem akartam, hogy a nő megszerzett bizalmát elveszítve, nem várt fordulatot vegyen az ügy, jelentkezem a parancsnokomnál, elmondtam neki a történetet. Fél óra múlva a nő a hadosztályparancsnokságon volt. Egy óra múlva meg volt állapítva, hogy orosz, aki a parancsnokságon történeteket kénieit és ha lehet a parancsnokot, akit gyűlölnék az oroszok, megöli. Bevallotta, hogy az oroszok nagy összeget fizetnek olyan férfiaknak, akiknek nőies aruk van és nő ruhában hajlandók kémiszolgálatot teljesíteni.

A katonai bíróság, amelynek M. B. zászados volt az elnöke, halálra ítélte az orosz, aki a hadosztályparancsnokság közvetlen közelében vállalkozott a vakmerő játékra.

SPORT.

+ Kinizsi-ATE. football mérkőzése. Vasárnap délután fél 5 órakor az ATE. Óvár-téri sporttelepén fog lefolyni az ATE. és a temesvári Kinizsi footballcsapatok mérkőzése. A temesvári közönség kedvelt footballcsapata, a Kinizsi délmagyarországi bajnokai jönnek át, hogy össze mérje erejét Arad város jelenlegi legjobb football csapatával, az ATE.-vel. Mindkét csapat a legjobb játékosokat fogja serompóba állítani, hogy egy szép és fair mérkőzést mutasson be Arad város sportközönsége előtt. A mérkőzés tiszta bevétel a harotéren nyomorékká lett katonák mű-végtagjainak beszerzési alapja javára fog fordítani. A mérkőzést sebesült és beteg katonák ingyen nézhetik végig. Belépő-díj: ülőhely 30 fillér, tagjegy 20 fillér, marosparti oldalon álló hely 40 fillér, diákjegy 20 fillér. Ezt a mérkőzést megelőzi az

AIFC. és az ATE. II. csapata barátságos mérkőzése, a mely 8 órakor veszi kezdetét.

+ Az Aradi Torna Egyesület július hó 23-án d. u. 7 órakor a városi tanásteremben tartja 86-ik rendez évi közgyűlést, amelyre a tagokat esuton is meghívja, L. J. Rezső elnök, Erdélyi Ferenc h. titkár. A tárgysorozat a következő: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Pénztári és leltári jelentés. Felmentvények megadása. Tisztújítás. Költségelőirányzat az 1915. évre. Indítványok. Indítványok a közgyűlést megelőző 5 nappal írásban adandók be az egyesület elnökségéhez.

Börtönre ítélték a „Zenta menekültjét.”

(Egy elbocsátott haditengerész szélhámossággal. — Az aradi törvényszék ítélete.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 17.

A múlt év november havában megjelent Aradon Mazuch Mihály péklegény, a ki a haditengerésznél teljesített aktív szolgálatot. Mazuch Aradon egyenesen az Aradi Közlöny szerkesztőségét kereste fel s elmondotta, hogy ő a háború elején dicsőséges küzdelemben elpusztult Zenta hadihajó menekültje.

Mazuch élénk színekkel eszette a tengeri útközlet részleteit, hogy harcolt a Zenta, milyen kaliberű ágyuból mennyi lövést adott le, mennyi gránát érte s hogy súlyos el. Igazolást megmutatta elbocsátó levelét, a melyből tényleg kiderült, hogy a haditengerésznél szolgált s szivbaja miatt bocsátották el felhívizsgálat után pár hét előtt, de hogy a Zenta szolgálat volt, arról egy szó sem volt benne. Más igazolványt nem tudott mutatni, csupán még néhány tábori lapot, a melyeket ő küldött el, di azokon feladást helyül a „Wien” nevű csatahajó volt megnevezve.

— Ez azért van így — magyarázta Mazuch — mert a Wien szedte össze a mi flottánk postáját s oda küldték a mi postánkat is.

Az Aradi Közlöny megemlékezett Mazuch Mihályról, a Zenta menekültjéről, aki erre né hány hétig végigházelta Aradot, elsősorban pékmeistereket s élénk fantáziára valló előadók sokat tartva a Zentáról, végül is mindenütt kégyoradományokat szedelt be azzal, hogy mor nem tud állást kapni.

Mikor már Aradot learatta, a Zenta kitűnő menekültje a szomszédos városokba tett át székhelyét: végigjárta, Szegedet, Nagyváradot, Békéscsabát. A véletlen azonban ug akarja, hogy kis meséjéről hamarosan lehu. lott a lapel. Az Aradi Közlönynek azt a szímat ugyanis, amelyben Mazuchról említés volt, egyik pótlal kórházban megkapta egy aradi származású tengerész is, aki a cikk felolvasta társának. Véletlenül ugyanabban szobában feküdt beteg a Zenta egy fénylő menekültje is, aki ismerte Mazuchot s azonú megírta az Aradi Közlönynek, hogy az egészből egy szó sem igaz. Mazuch tényleg szolgált a haditengerésznél mint tűtő, de nem a Zentán, hanem a Wienen. A montenegrói partonál lejátszódtott tengeri ütközésben nem is v. részt s hogy egész előadása csak mese volt azt legjobban illusztrálja, hogy elbeszélésében Zenta kapitányának a Wien egyik tisztje tette meg, olyan kaliberű ágyuk pedig, az lyenekről Mazuch említést tett, nem is voltak a Zentán, hanem igen is vannak Wienen.

Mazuch időközben visszatért Aradra s a R. aradi kereskedő könyvtárból — miután Zenta mesét neki is elmondotta — állást

juttatott neki: Kelemen-téri házában magtette házmesternek. Néhány héttel később betörés történt a házában: ismeretlen tettes feltörte a kereskedő pincéjét s onnan ötven kiló zsírt s más árut, a szomszédos pincéből pedig különböző kisebb értékű tárgyat vitt el. A nyomozás csakhamar megállapította, hogy a tettes nem volt más, mint Mazuch, a Zenta menekültje.

Betöréses lopás miatt indult meg az eljárás ellene s az aradi törvényszék most ítélkezett ügyében. A fő tárgyaláson a Zenta álmenekeültjéről kitűnt, hogy notorius gonosztevő, aki lopásért, betörésért előzőleg már vagy nyolcszor-tízszer büntetve volt. Az aradi törvényszék Mazuchot betöréses lopás büntette miatt egy évi börtönrre ítélte.

Szurmay altábornagy a róla keringő hírekről.

— Miniszterek a győztes vezér hadiszállásán. — Stryj védője a csapatai véres harcáról. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 17.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Hetek előtt hallottunk és olvastunk róla, hogy a Szurmay-csoport Stryj körül embertelen harcokat állott és bizony-bizony drágán fizetett a sikerért. Ennek az idejkorán érkezett hírek az utolsó hullámai most csapkodják országzszerre a partot, habjukból kisártettek egész raja kelt életre. Egymásután kaptuk a kérdezősködő irásokat: igaz-e, hogy Szurmayt körülfogta, csapdába szorította, utolsó szál emberéig leverte az orosz? Szurmay maga halálos sebesülten orosz fogságban? Addig-addig mosolyogtunk a kérdéseken, amíg egyszerre megéreztek, hogyan fagy meg mosolyunk. Vajon igaz-e? — kérdeztük már magunk is és Schödter órnagy vezetésével már utban is voltunk valamire — eleinte még azt sem tudtuk, merre? a Szurmay-csoporthoz. Néhány óra múlva már ott állottunk egy kissé szétaposott uri kertben, ahol, amerre néstünk barna, magyar tejek foadtak kíváncsian felénk, magyar szó csengett füleinkbe. Ot pare mulva pedig benn Szurmay altábornagy kis szobájában.

— Hát már elparentáltak? — tréfált a kegyelmes ur, miután elmondottak létogatásunk előzményeit. — Nohát ennél, hála Istennek még nem vagyunk. Szó sinos róla, sok áldozatunkba került az offenzíva május 16-ától, amíg Stryj körül félkör alakban a Dnyeszter partjáiig mi voltunk a pufferek, de együtt van még az uszoki gárdám. Csak néhány kilométert kell kocsikázni, hogy meglássuk őket jó egészségben, elpusztíthatlan jókedvben, állásokat ásnak csatázás helyett, a puskát kezükben ázó-kapa váltotta fel, ez az ő egyetlen bajuk. De nagyon rájuk fér a kis pihenő. Junius egész első fele olyan harcokkal telt ki, amelyek nemcsak méltán sorakoznak az áprilisi uszoki harcokhoz, de ami a kritikus helyzetek számát és a terep minőségét illeti, még felülmúlják.

A kegyelmes ur magyarázatából rekonstruálhattuk az utolsó hónapok történetét. Hiszen az áprilisi uszoki napokra már rátette kezét a történelem. Május 16-án az Uzsok feől a rendíthetetlen védelmi harcok után előnyomuló csoport már Turkánál átlépte a Stryj folyót és felvonult a Tysimienica alá Drohobycig. A turka-drohobyci voaal volt a májusi offenzíva első heteiben a csoport előyomulási iránya. Itt kezdődtek a véres harcok, mert itt kezdte meg ellenállását az ellenség, innét kellett kiverni. És sikerült is visszazsorítani a Dnyeszterig. Júliusban dicsőséges, de nehéz feladat várt a csoportra. A 2. hadsereg ekkor jobbszárnyával már a Dnyeszter tőlé került. Linsingen pedig zömével Stryj köré. A 2. hadsereg a Wereschowa partjához iparkodott. Linsingen pedig keletre Bukovina irányában, hogy ezzel a délről a Dnyeszter déli mellékeiről északra törtető Pilsner-seregen könnyítsen.

Ebben a helyzetben a Szurmay-csoportnak a Böhm-Ermolli és Linsingen-seregek között, Stryj körül kellett félkör alakban állást foglalnia, hogy folytonos támadásával egyrészt minél több ellenséges erőt kössön le, másrészt pedig tehermentesítse a két szomszédos sereget.

A nagy operáció sikere azonfelül megkívánta azt is, hogy feladata megoldására lehetőleg kevés csapatot vegyen igénybe. De feltétlen gondoskodni kellett Stryj biztosításáról is, nehogy a város, amely fontos vasuti csomópont és a csapatok ellátási központja, bár csak átmenetileg is orosz kézre kerüljön. Ugyanigy áll a dolog a naftaipara miatt értékes és pótolhatatlan Drohobycel is. Est a szituációt felismerve, hol a jobb, hol a balszárnyának támadtak az oroszok, de hiába. Nemcsak, hogy el nem jutottak se Stryjbe, se Drohobycba, de olyan fegyveres erőt voltak kénytelenek csatasorba állítani, amely hatszorosát tette ki a Szurmay-csoportnak. Bár néhez áldozatok árán, de megoldatott a feladat mégis. Junius elsőjétől tizennyolcadikáig már a Weliki Blato délkeleti szélétől Stryjig terjedt a csoport támadó frontja.

— Bizony erős dolog volt és veszedelmes csapatokkal verekedtünk folyton: a híres Schützendivízióval. De csapataim magatartása átszegtett minden bajon. Róluk beszéljek, hőseimről? En és magyar embernek? Hiszen sinás nélkül meg sem állja senki, ha egyszer belekezdnek. Nézzetek ki ezen az ablakon, látjátok azt a ládapyramist? El sem képzei talán a magyar közönség, mennyi jót tesz ezekkel a küldeményekkel. Pilsenkor órákig elbábráltak a fiúk a mindenféle apró-cseprő ajándékkal, bicakával, bugyelárral. Játszanak velük, mutogatják egymásnak, mint a gyerekek. Aztán az az örökös tréfiás jókedv, akárhogy süvit a golyóbis. Még Uzsokon meglátogattak Hazai és Sándor excellenciás urak. Amint a csapatok közé értek, legelőször egy disznópörköfés füstje vonta magára figyelmüket. A zsiros monstrum körül csupa jókedvű fickó. Elsőnek Sándor ő excellenciája szólat meg:

— Azt hittem, itt mindenki az orrát lógatja. Pedig, úgy látszik, disznótorna érkezünk!

Közben csak úgy borbált az ágyú.

— Hiszen lónek! — csodálkozott a kegyelmes ur.

— Persze, hogy lónek! — feleltam s nem győztek illusztris vendégeim csodálkozni azon, hogy mennyire nem tudják letelni veszély és fagy az én hőseim jókedvét.

— Mind magyar? — kérdeztük az altábornagyot.

— Legtöbbje, de nem mind. Vannak bécsi vadászain, — ezt kiirtatná — első legény egytől-egyig valamennyi. Öröm rajuk nézni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: délután Dióssy Nusi fellépéssel „Zsuzsi k. a.” operett. Este: Dióssy Nusi bucsufellépéssel „Luxemburg grófia” operett.

Hétfő: „Lőcsei fehér asszony” énekes tört. színjáték.

Kedd: Király Ernő a Király színház művészeinek vendégjátéka „Szibill” operett.

Szerda: Király Ernő a Király színház művészeinek vendégjátéka „Longyal vér” operett.

* A színház hírei. Vasárnapi előadások. Az óriási siker, ami a közönség részéről megnyilvánul Dióssy Nusi vendégfellépései alkalmából, arra indította a színház vezetőségét, hogy a vendégművésznőt felkérje, miszerint hosszabbítsa meg fellépésének számát, így tehát sikerült a mi Nusinkat rábírní, hogy a vasárnapi két előadásban is fellép. Délután fél négy órakor a Drótosit helyett Dióssy Nusi vendégfellépéssel a „Zsuzsi kisasszony” operett kerül színi és este nyolc órakor Dióssy Nusi bucsufellépéssel „Luxemburg grófia” nagy operette van műsorra tűzve. Mindenesetre kedves dolog, hogy a vasárnap délután színházba járó közönségnek alkalom kínálkozik Dióssy páratlan művészetében gyönyörködni. A többi szereplők a régiak lesznek: Patáky Vítma, Barics, Gyöző, Polgár stb. — Legközelebb a „Lőcsei fehér asszony” énekes színjáték, részt vesz az egész társulat. — Király Ernő, a Király színház kiváló művésze, az aradi közönségnek legkedvesebb vendégművésze, kedden, f. he 20-án kezdi meg néhány estére tervezett vendégjátékát. Ez alkalommal egy pár teljesen új szerepbe lép a közönség elé, amelyeket Aradon még nem játszott. A társulatnak nagy áldozatok árán sikerült a vendéget megnyerni, aki méltányolva az aradi közönség páratlan szeretetét, minden meghívást visszautasított, csak Aradot nem. Így tehát Király Ernő keddi első fellépése a „Szibill”. Szerdán a „Longyal vér”, csütörtökön „Igó diákok”, pénteken a „Tiszvirág” és szombaton a „Tatárjárás” operettek lép fel. Az összes előadásokra jegyek előre váltók a teli színház pénztári helyiségében.

* Vöröskeresztes-esték a Nyári Színházban. Az aradi közönség a virágnapon eléggé megmutatta, hogy mennyire szívesen siet támogatására a Vöröskereszt Egyesületnek, a melynek áldásos működését a szenvedő sebesült és beteg katonák érzik. A közönség szimpátiája bizonyára továbbra is megmarad az aradi vöröskereszt mellett s épp ezért az egyesület vezetősége a legnagyobb készséggel vállalta a vöröskeresztes központ ama felhívásának teljesítését, hogy Aradon is mutassák be a „Sursum Corda” című mozidarabot, amely rendkívül érdekes esemény kötetben mutatja be a vöröskereszt tevékenységét. A mozidarab nagyszabású műsoron kerül bemutatásra s hó 30-án a Nyári Színházban. A vöröskeresztes estélyen a színház vezetői legkiválóbb tagjai és a műkedvelők legjobbjai lépnek fel s aktuális, háborus tárgyú magánműveket és színpadi jeleneteket mutatnak be. A Vöröskereszt Egyesület ez alkalommal nem áldozatkészségét kérve a közönségtől, mert hiszen a gazdag, nívós műsor bőséges ellenértéket nyújt a belépo díjakért, amelyek a rendes színházi helyírek maradnak.

* Henry Porten az Apollóban. Vasárnap és hétfőn az Apolló-színház vendége lesz a mozibajáró közönség kedvence, a szoke Henry Porten. A bájos német művész legújabb szerepét játssza el egy nagykonceptiójú marsadalmi drámában, amelynek címe: Az ezak rózsája. Ez a dráma a legszebb és leghatásosabb Henry Porten-típusok közé tartozik.

* Lemberg visszafoglalása az Apolló vasárnapi műsorán. Valamennyünk öröme volt az a győztes hadnény, amely visszazserezte az oroszoktól Galicia fővárosát, Lembergét s ez az általános lelkesedés jut kifejezésre most is, amikor Lemberg visszafoglalásának mozi-felvételei ezrével vonzák az embereket az Apollóba. A tegnapi és a mai nap 3-3 előadása nem volt elegendő a mutakozó óriási érdeklődés kielégítésére s az Apolló-színház igazgatósága kénytelen volt igazán nagy áldozatok árán meg egy napig itt tartani a nagy-szerű történelmi művet. Így a vasárnapi publikum is gyönyörködhetik Lemberg visszafoglalásának leiketekelő jeleneteiben.

Milliárdokkal csábitja Romániát az entente.

(A Dardanellák neutralizálása és a román gabonakivitel. — Bulgária sikeres tárgyalásai Törökországgal.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Szófia—Berlin, július 17.

A Vossische Zeitung tudósítója jelenté Bukarestből: A német lapok teljes joggal hívták föl Románia figyelmét arra a kétszínű szándakra, amelyet Oroszország és Anglia a tengersizorok kérdésében mutatnak. Az entente hatalmak azt ígérik a románoknak, hogy a szorosokat meghódításuk után neutralizálni fogják, valójában azonban nem gondolnak ilyesmire. Ha valaki szívesen megcsalhatja magát, annak nem használ semmiféle figyelmeztetés. Románia politikusainak egy része csakugyan be is tömi a fülét, hogy meg ne hallja a figyelmeztető szót. A „neutralizálás“ varázsszó hatásával van reájuk. Azt gondolják, hogy az olyasféle neutralizálás lesz, aminő a Duna alsó szakaszáé, amelynek semlegeségére európai bizottság ügyel. Ilyen Dardanella-semlegeségről és Dardanella-bizottságról álmodnak az orosz sugalmazás hatása alatt. Tudnivaló, hogy béke idején ma sincs akadály a román termék átszállításának a Dardanelláknál, azonban a ravasz orosz diplomaták elhitették, hogy a neutralizálás orvosság lenne a jövőben a szorosok esetleges háborús elzárása ellen is.

Ez a vélemény nem csupán a háboruspárti román csoportokban talál hívekre, hanem a kormánypárton is hódít, sőt magában a kabinetben is vannak pártolói. A Bratianu kormány egyes tagjai uton-utfélen hirdetik, hogy a Dardanellák elfoglalásának elmaradhatatlan következménye lesz az, hogy Romániát milliárdokkal árasztja el, mert a szabadabb lett tengersizorokon át Románia felhalmozott gabonakészletei azonnal óriási áron szállíthatók külföldre. Ezzel függ össze az a hír is, amelyet Filipescu lapja az Epoca közöl. Az oroszbarát lap híre szerint Londonban és Párisban szindikátus létrehozásán táraznak, amely szindikátus összevásárolja a felhalmozott román gabonát. Az entente tehát milliárdokkal igyekezik elcsábitani és megvakítani a románokat.

Ezzel szemben a még oly jó szándéku pusztá figyelmeztetések hatástalanok. A galíciai győzelmek elértek azt az eredményt, hogy Románia háborús kedve csökkent. Az aggodalom jó orvosság a harcra ellen. Azonban a központi hatalmak elleni hangulat ma is megvan.

A minden áron háborút kívánók.

Bukarest. A román kormány hivatalos organuma, a „Viitorul“ „Egy különös felfogás“ címmel a többek között a következőket írja:

... Egy legutóbb megtartott nyilvános gyűlésen a háborút magáért a háborúért követelik és a többek között azt mondták, hogy még abban az

esetben is háborúba kell bocsátkoznunk, ha biztosan tudjuk, hogy levernek bennünket. Más szóval azt mondták, azt követelik ezen a gyűlésen, hogy minden áron hajjunk meg, csapán azért, hogy az igazság érzetének a szolgálatába álljunk. Az az állam, amely egy háborút magáért a háborúért visel, olyan kalandba bocsátkozik, mely az ő létét nemcsak a saját kárára, hanem annak a kötelességnek a kárára is veszélyeztetné, amely kötelesség teljesítését tőle várják. Háborúba menni, jól tudva azt, hogy össze fognak zuzni bennünket, olyan különös felfogás, amelynek nagy és döntő pillanataiban a komoly felelősségnek nem lehet elmentálni.

Orosz kesergés a román magatartásról.

Berlin. Pétervárról jelentik kerülő uton a Vossische Zeitungnak: A Novoje Vremja erős hangú és félhivatalosan sugalmazott jellegű közleményben foglalkozik Romániával. „Román akció“ a címe az orosz lap cikkének, amely azt hangoztatja, hogy Románia nemzeti ideáljait különös kőtyavetyélés tárgyává tették. A Bratianu-kormány piacra vitte a román nemzeti követeléseket és árverésre bocsátotta. Ez részben a négyesszövetség diplomáciájának is hibája. Közeledik azonban annak az ideje, hogy tettekért, szolgálatokért, hibákért és árulásokért megillető jutalmat adjanak. A Novoje Vremja cikkében az a legkülönösebb, hogy épen az orosz kormány lapja panaszkodik, kesereg a balkáni népidéakok elkőtyavetyéléséről.

Uj vasut a román gabona elszállítására.

Bukarest. A jalomitzai földbirtokosok szindikátusa indítványt terjesztett a külügyminiszterium elé, amely szerint, a terménykivitel megkönnyítése érdekében hajlandó volna Azuga és a határ között egy parallel vonalat létesíteni. Az ezen vonalon szállítandó terményekért csakugy megfizetnék a vagononként járó 200 leit, mint azokért, amelyeket a fővonalon szállítanak. Az új vonal létesítése azzal az előnnyel is járna, hogy az országutat nem kellene az eddigi mértékben igénybe venni és ezáltal rongálni. A szindikátus ajánlata minisztertanács elé kerül.

Román-szerb-bolgár tárgyalások.

Bukarest, július 17. A „Corriere della Sera“-nak jelentik Nisből, hogy Szerbiában sohasem tekintettek tulságos bizalommal a Romániával és Bulgáriával folytatott tárgyalások elé, most pedig egyáltalán nem biznak annak eredményében, mert az a hír érkezett Bukarestből, hogy Bratianu miniszterelnök kijelentette az orosz követnek, miszerint Oroszország katonai helyzetére való tekintettel Románia fenntartja magának azt a jogot, hogy akcióba lépésének kedvező időpontját maga határozza meg.

Egy Nisen átlutató görög politikus kijelentette, hogy Görögország addig nem bocsát-

kozhatik háborúba, amíg Bulgária semleges. Feltétlenül szükséges, hogy Macedonia birtokát — mely a szerbek és görögöké kell hogy legyen — megvédelmezzük, mert máskülönben Bulgária könnyen hatalmába ejti Szalonikit és utat nyit magának Albánián keresztül az Adriához, ami a balkáni államok békéjére nézve végzetes lehet.

A bolgár-török tárgyalások eredményei.

Bukarest, július 17. A Bulgária és Törökország között folyamatban lévő tárgyalásokról a Szófiában megjelenő Dnevnik a következőket írja:

— A Halil-bey és a konstantinápolyi bolgár követ közötti megbeszélések a Marica-völgyet illetőleg meg egyezésre vezettek. Ennek a völgynek a jobb oldalát a törökök átengedik Bulgáriának. Remélik, hogy a megbeszélések tárgyát képező többi területi kérdéseket is elintézik. Lozengrad is bizonyosan a bolgároké lesz.

A Dimineata meséje német repülőgépről.

Bukarest. A bukaresti „Dimineata“ arról tett említést, hogy vasárnap este Bukarest felett egy német repülőgép szállott el a Duna irányába. A hivatalos „Viitorul“ az alábbi erős hangú cikkben cáfolja meg a „Dimineata“ híreit:

— A hamis hírekről eddig azt mondták, hogy az ábrándok országába tartoznak. A „Dimineata“ ezen híreiről azonban tulság nélkül mondhatjuk, hogy a nevetségesség birodalmába tartozik. Az „arra illetékesek“ közölték velünk, hogy semmiféle német repülőgépet sem „lehetett megfigyelni“. Egy repülőgép éjjel 10 órakor egy főváros felett 1000 méter magasságban, olyan valami, amit csakis a „Dimineata“-ban lehet olvasni. Azt hiszik, hogy a repülőgép, amely német volt, mivel sárga lámpáissal volt ellátva, a valóságban nem volt más, mint egy selyempapírból való ballon denaturált szeszbe mártott vattával.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Izgatás a magyarországi szerbek ellen. A múlt év december havában Vukov János Aradra internált délvidéki szerb a Fehér Kereszt kávéházban a Belgrád kiűritését követő napon tüntetőleg többször igen hangosan oda kiáltott a pincérnek:

— Hozza ide a lapokat, hadd lássam, mit irnak a déli diosóséges harcokról? Mi van Belgráddal?

A kávéházi közönség körében Vukov arciatlan fellépése a legnagyobb talháborodást keltette s egyikük inzultálta is. Ezzel azonban nem volt az ügy elintézve, mert a hivatalos körök is tudomást szereztek róla, Vukovot azonnal előzetes letartóztatásba helyezték, később pedig az aradi törvényszék három havi fogságra ítélte. Felelőztetés folytán az ügy a nagyváradi tábla elé került, amely ma a törvényszék ítéletét helybenhagyta, indokolását azonban megváltoztatta, kimondván, hogy Vukov a szerb nemzetiség ellen izgatott, mert azáltal, hogy a fenti gunyos megjegyzést tette, a magyar nemzet magyar nemzetiségű tagjait a magyar nemzet szerb nemzetiségű tagjai ellen izgatta.

Aradi születésű hadvezér.

(Aki az olaszokat veri. — Érdekességek Rohr Ferencről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

A hitessé olaszok ellen harcoló csapatokról a hivatalos- és magánjelentések mindig a legnagyobb dicséret hangján szólnak. Katonáink esodás szívósságán és hősi bátorságán kívül a vezetési nagyszerűségében is találja magyarázatát az olaszok elleni operációink addigi bámulatos eredménye. A közönség méltán lehet kíváncsi arra, hogy kik irányítják az olasz határokra levő csapataink harcra tevékenységét. A hűtlen szövetséges hadüzenete után való napokban mindjárt nyilvánosságra került, hogy az olaszok elleni haderő főparancsnoka Jenő főherceg, akinek vezérkari főnöke Kraus tábornok. Tudvalevőleg mindketőt a déli harctérről vezényelte a tiroli és karintiai hadsereg közé a legfelsőbb parancs.

Legutóbb nyilvánosságra került még egy név, amelynek viselője szintén nagy érdemeket szerzett a legujabb ellenség ellen viselt harcokban. Ez Rohr Ferenc lovassági tábornok, aki a karintiai hadsereg parancsnoka, tehát mindjárt Jenő főherceg után következik.

Kevesen tudják, hogy a nagy pozícióba jutott kiváló tábornok aradi születésű. És még kevesebben tudják, hogy Rohr Ferenc egyszerű szegény szülőktől származott, s a szó legteljesebb értelmében a saját kivételes erejére és tehetségére támaszkodva jutott el mai, rendkívüli pozíciójába. Előbb közre adjuk száraz életrajzi adatait, azután beszámolunk Aradon végzett kutatásunk eredményéről, amely Rohr Ferenc gyermekkorára vonatkozik.

Rohr Ferenc 1854-ben Aradon született. 1876-ban a bécsújhelyi katonai akadémiából mint hadnagy a 3. osztályba osztották be. A hadi iskolának elvégzése után mint főhadnagy a vezérkarhoz került s 1883-ban vezérkari százados lett. 1891. májusban vezérkari őrnaggyá, 1894. májusban pedig vezérkari alvezéressé nevezték ki. Az 1896-ban és 1897-ben a hadügyminisztérium 6. osztályának főnöke volt és mint ilyen ezredessé lépett elő. Rohrt azután Ő Felsége a wien 2. hadtest vezérkari főnökévé, majd 1901-ben a szatmár 8. honvéddal, későbbben a pécsi 3. honvéddal, 1903-ban pedig a pozsonyi 3. honvéddal parancsnokává nevezte ki. E szolgálati alkalmazásában 1903. májusban vezérőrnagy lett. 1904-ben a volt székesfehérvári V. honvédkerületnek parancsnokává, 1905-ben pedig honvéddalozás felügyelővé nevezték ki, 1907. májusban altábornaggyá lépett elő. Rohr Ferenc ezután mint a katonai nevelő- és képzőintézeteknek főfelügyelője és mint a hadügyminisztérium egyik csoportjának főnöke működött, amely állásában a lovassági tábornoki címet és rendfokozatot is megkapta. Ő Felsége 1913-ban valóságos lovassági tábornokká nevezte ki.

Az ugyanazon évben nyugalomba távozott Klobučár Vilmos bárónak Rohr Ferenc lovassági tábornok lett az utóda a magyar honvédség főparancsnoki állásában. Rohr lovassági tábornok egyúttal a belső titkos tanácsosi méltóságot is megkapta.

A kegyelmes ur, aki most az olaszok ellen alkalmazza kitűnő taktikáit, 1854. október 30-án Aradon született a mai tűzoltó lakatya épületében. Az 1853. évben került Aradra a 7. számú ulánus ezred, amelyben Rohr Ferenc édes apja, Rohr József tovább szolgáló őrmester volt. A mai hadvezérről a kö-

vetkezőket tartalmazza a minoriták anyakönyve:

Az ujszülött fia: Rohr Ferenc, törvénytjes,

Apja: József, őrmester a 7. ulánus ezredben.

Anya: Zsolt Rozália.

Keresztapa: Müller Ferenc 7. ulánus ezredbeli őrmester.

Megkeresztelte: Tomcssek Teofil r. kath. segédlelkész.

Aradon élő öreg, nyugdíjas altisztek a következőket beszélnek ifjú koráról:

— Az 1853. esztendőben helyezték Aradra a hetes ulánusokat. A délcég katonákat nagyon megbámulták a városban, mert furcsa öltözékben jártak. Mivel a városban nem volt hely a számukra, az ezrednek mintegy 800 főből álló legénységét részben a mai tűzoltó lakatyaiban, részben a régi vasúti állomás egyik nagy üres helyiségében helyezték el. Az ezred hivatalai a mai tűzoltó lakatyaiban működtek és néhány tovább szolgáló őrmester számára szintén itt rendeztek be lakást. Itt lakott Rohr József is, aki német neve ellenére is jól tudott magyarul. Ott, egy kősi lakásban született a mostani tábornok. A szülei nem szánták katonai pályára, hanem iparosnak akarták nevelni. Elvégeztették vele a négy elemi iskolát, aztán elhatározták, hogy valamelyik asztalos műhelybe adják.

— Azon a nyáron, amikor a különösen eszes és jól tanuló fiú elvégezte a négy elemi, Aradon tartózkodott néhány napig Theimer Károly lovassági tábornok, aki a városban állomásozó lovasezredeket inspicálta. Természetesen ellátogatott az ulánusokhoz is. Amikor a mai tűzoltó lakatya udvarán elhelyezett katonai irodákat megtekintette, érdekes eset történt. Az udvaron, tétőtől talpig díszben várták a tábornokot az ulánusok. A szabályok értelmében a tábornok felszólította a legénységet:

— Alljon elő az, akinek valami panaszja van a feljebbvalói ellen!

Senki se mozdult.

Theimer már éppen távozni akart, amikor az udvar hátsó részéből előszüött egy erőteljes, szép, tiszta kis fiú. Oda szaladt a tábornokhoz és siró hangon, németül mondta:

— Én katona akarok lenni! Tiszt akarok lenni, az apám asztalosnak akar adni!

A tábornok konsternáltan fordult a mellette lévő ulánus ezredeshez:

— Ki az a fiú?

— Ezredünk egyik régi őrmesteréé, Rohr Józsefé.

A magasrangú katonatiszt adjutánsával megvizsgáltatta az ambiciózus fiúcska bizonyítványait és az ő közbenjárására felvették a bécsújhelyi lovassági tisztképző intézetbe. A 7. ulánus ezred öt év múlva elkerült Aradról, de a kadétiskola szorgalmas növendéke a szünidőket mindvég Aradon töltötte. Az ezred innen Székesfehérvárra ment.

Rohr Ferenc újból mint lovassági felügyelő járt Aradon és itt léte alatt sokan megcsodálták az erős, igazi katonás tartású, kifent bajszu tábornokot. Amikor kísérelével a családi gyakorlótérre kilovagolt, a tűzoltó lakatya előtt haladt el és mosolyogva mondta:

— Itt születtem én.

Érdemes még a megemlékezése, hogy Rohr Ferenc magyar leányt vett feleségül.

Marosparti terras.

(Az Aradi Korcsolyázó Egyesület terve.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 17.

Mialatt a háboru folyik, piheenek a nagy tervek, az újítások. Város-szépítés, idegenforgalom, népszórakozás, — hol vannak ma ezek a témák és az ezek keretébe tartozó vágyak ötletek és alkotások? Valamennyi egy, fájdalom, bizonytalan terminus födele alá van rekesztve: majd a háboru után.

A háboru után... De azért vannak, a szép és új dolgok szerelmesei, a kik már most is szövik, építik a háboru utáni időre szóló terveket. Egy ilyenről van szó ezekben a sorokban. Megírjuk, hogy a békekötés után annál hamarabb emlékezzenek rája.

Minden nagy városnak, a mely folyó mentén terül el, a szépségei közé tartozik a folyómenti sétány és a parti élet. Nemcsak Budapesten, Drözdában, hanem kisebb városokban is így van ez.

Aradon a Marospart a legutóbbi időkben teljes vadságában maradt. Néhány éve is alig néhányan jártak sétákat a töltesen s nekik se felt benne sok szórakozásuk. Most kezdik a Marospartot öltöztetni és azóta a publikuma is egyre sűrűsödik. A kulturpalotánál levő feljáró s a kulturpalotától az Erzsébet-hídig vezető szép, kipallérozott sétány egyre barátságosabb, vonzóbb külsőt ad a Marospartnak s annak korzója a nyár bűvös estéin olyan kellemes helyet talál benne, a minőt sok város megirigyelhetne fölünk.

A Marospart kultuszának teljessé tétele érdekében az aradi korcsolyázó egyesületnek van igen életrevaló terve. A korcsolyázó egyesület tudvalevően a Baross-park kivágott helyén mestereges jégpályát létesített, a mely nyáron elegáns teniszpályáknak ad helyet. Az egyesület újjalakította a régi kioszkot és a még folyamatban levő munkálatoknak befejező része lesz a kioszk terrasának renoválása.

Azután még egy van hátra. És ez az új idea. Azt tervezik, hogy a korcsolyatér mellett, a töltesnek a víz felől való oldalán nagyobb területet feltöltenek — Marosparti terras céljaira. A terras tehát közvetlenül a víz partján lenne, szemben a vár lombos fáival. Ez a mitű, a mely kapcsolatos lenne a Marosparti sétánnyal, kétségtelenül nagy közönséget vonzana a nyár délutánjain és estéin. A vízparti terraszon természetesen zene is lenne s lehet, hogy esténként csolnak és regatta-korzó tenné alatta kedvesebbé a képet.

Az egészhez nem kell egyéb: ügyes, vállalkozó szellemű vendéglős, a ki a Baross-parki kioszkkal együtt ennek a terrasznak bérletét is átvenné.

Meg még valami. A főntebb említett béke, a mely a szunnyadó terveknek, a pihező újításoknak megint megnyitja a teret és az alkalmas...

A nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kerjük előtízetöinket, hogy új taktimüket, a lap pontos szetküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatala idejekorán közöljék.

A Hadik huszárok diadalmas harcai orosz földön.

— Arad házi lovasezrede a háboruban. — Aradi huszárok orosz városi ostromolnak. — A hármashuszárok halottai és kitüntetettjei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Az aradi katonák harcai közül a legkevesebbet a község a harmadik közös huszárezred küzdelmeiből tudott meg. Nem mintha ez az ezred nem vette volna ki részét a hősi küzdelemben, vagy nem tüntette volna ki magát. A harmadik huszárezredet ma katonai körökben mindenütt a legvittebb, a legelő álló lovasezredek közt emlegetik s hogy a lapoknak oly kevés alkalmuk volt csak az ezred hősi tiszteinek, pompás legénységének tetteiről írni, azt csak annak a tulzotti szerénységnek lehet betudni, amely megtiltotta a hármashuszároknak, hogy saját viselt dolgaikról beszéljenek.

Az Aradi Közlöny munkatársának most alkalmat nyílt a legilletékesebb helyről információt szerezni az ezred háborús történetéről, amely telve van hősi tettekkel, legendás vitézség bravurjaival.

Az aradi lovas házezred a Hadik-huszárok.

— Az aradiak — így szól az információ — inkább a 12. és 13. század huszárezredet emlegetik házi lovasezredüknek, mint a 3. huszárezredet. Ez a felfogás téves: az aradi házi lovasezred a harmadik huszárezred, mert annak legénysége rekrutálódik Aradról és környékéről, mert az ezred Aradról és vidékéről egészíti ki magát. S a város büszke is lehet az ezredére: a huszárok közt is kitűnik a Hadik-eszred legénysége, amelynek jó része Arad- és Békéscsaba megyei magyar fiúkból áll. Hogy miért inkább a tizenkettediket tekintik aradi ezrednek, annak is meg van az egyszerű magyarázata. A dolog ugyanis úgy áll, hogy béke idején a tizenkettedik huszárezred jó része itt állomásozik, míg a harmadik huszárezrednek csak a kerete van Aradon, maga az ezredtörzs pedig Sopronban.

A gróf Hadik nevét viselő harmadik huszárezred még a legelső mozgósítási napokban, augusztus másodikán hagyta el székhelyét s ment fel lovag Kirsch Frigyes ezredes vezetésével a harctérre. Amilyen kiváló az ezred, olyan kitűnő ember, nagyszerű katona annak vezetője is. Lovag Kirsch Frigyes ama kevés tisztek közé tartozik, akik nemhogy egy napra, de egy órára sem hagyták el a háború kitörése óta ezredüket. Adjudánával, Ováry Béla századossal együtt részt vett az ezred minden véres küzdelmében s hogy a legelső helyen is mennyire elismerik a kiváló katona érdemeit, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy még a hadjárat első időszakában a hadiékítményes harmadosztályú vaskoronarenddel tüntette őt ki dicsősége.

Az ezredet augusztus 4-én waggonirozták ki Zolkiewben. Alig pihentek le a derék huszárok, már is riadót fújtak a kürtök, alarmirozták az ezredet s az ezredeshez az a sürgős parancs érkezett, hogy a hármashuszárokkal verje vissza a határon beőrt kozákhordákat. Azonnal elhangzott a vezényszó:

— Aufsitzen!

S a huszárok erőltetett menetelésben, trappban és rövid galoppban néhány óra alatt elértek a határt. Megtámadták a tulnyomó számban volt kozákokat, akik ez alkalommal először találták szemben magukkal a „vörös ör-

dögöket". Heves harc után a kozákok megfutamodtak, a határon túl vetették őket a buszárok, akik most néhány napig Sokal mellett őrizték s monarchia határát.

Wladimir Wolynskijt huszárok megosiromolják.

Amikor a sztratégiai felvonulás, amelynek sikerét a huszárok biztosították, befejezéséhez közeledett, a hármashuszárokat a második lovashadosztály kötelékébe osztották. A lovashadosztály merészen előretört s a legvittebb harcok után néhány nap múlva, augusztus elején már messze járt Oroszországban. Már augusztus 16-án a hármashuszárok Wladimir Wolynskijt megerősített orosz város előtt állanak s lóról leszállva egész napon át ostromolják azt. A huszárok haláltüvegvető bátorságának az orosz erődítések sem állhattak gátat s este rohammal elfoglalják a várost, hátszáz orosz hullá borítja a földet, számos orosz foglyul ejtenek, majd másnap folytatják előnyomulásukat Cholm felé.

Tudni kell, hogy Cholm és Lublin közt, a két erősség fedezete alatt folyt le az orosz felvonulás. A huszárok előretörnek a Cholm és Kóvel közt vonal felé s a legnagyobb fejtelenséget okozzák az oroszok közt. Az oroszok azt hiszik, hogy egy hadsereg tört már előre országukba s felvonulásuk megzavarodik.

Attak a Wannowski-dandár ellen.

Cholm alá érkezik meg a huszárokhöz a parancs, hogy a lehető legnagyobb gyorsasággal térjenek vissza, mert Kamionka—Strumilovánál egy ellenséges hadosztály fenyegeti Lemberget és Zolkiewet. A huszárokszáguldva térnek vissza, reggel kapják a parancsot, este hat órakor már Kamionka alatt vannak, megtámadják az ellenséget s teljesen szétverik. Dicsőbb győzelmet alig arattak a háború alatt: számos hadifogoly kerül a buszárok kezébe, rengeteg hadiszar, még több ló. Az oroszok vesztesége képzeletet felülmúló: parancsnokuk, Wannowsky lovas-generális is súlyos sebesülten a hármashuszárok foglya, de nehéz sebei néhány óra múlva belehal. A generális ép úgy, mint az ütközet többi orosz áldozatát Mosti Wielky mellett temetik el s itt egy megkapó epizód játszódik le: a foglyok közt több orosz tábori pap is van. Ezek egyike beszentelt és eltemeti Mosti Wielkyben fiát, egy fiatal kozáktisztet, aki szintén Kamionkánál esett el.

A lovashadosztály ezután augusztus huszonötödikén nap-nap után nehéz és véres ütközésekben vesz részt a győzelmes előnyomuló Auttenberg hadsereg kötelékében. Mélyen be Oroszországba, Grubieszowig jutnak, kalandoznak el lelkiismeretesen hírszerző különítményei.

A mikor az orosz tulerő a San vonal mögé való visszavonulásra kényszerítette északi haderőnköt, a lovashadosztály azt a parancsot kapja, hogy Tomaszownál legalább két napig tartóztassa föl a nyomászó tulerőben levő ellenséget. A lovashadosztály, habár nehéz küzdelmek árán, de feladatának fényesen megfelelt. A hadsereg átcsoportosításánál szintén fontos és súlyos feladat várakozott a buszárokhöz: ők képezték az utóvédet, nekik kellett

érintkezésben maradni az ellenséggel, azt feltartóztatni bármily áldozatok árán. E küzdelmek során is a legnagyobb mértékben kitüntették magukat a Hadik-huszárok.

Chotowietzinél karabélytussal mennek rohamra a Hadik-huszárok.

Október elején offenzívába mentünk át s e naptól kezdve a hármashuszárok folyton az ellenség nyomában voltak. Megszámlálhatatlanul sok foglyot ejtettek s igen nagy veszteséget okoztak az ellenségnek, de különösen kitüntették magukat a San menti harcokban, a rudniki dicsőséges ütközetben.

November elején a lovashadosztályt a németekhez osztották be. Részt vettek a varsó-ivangorodi előretörésben, majd feladatuk a porosz-sziléziai határ megvédése volt. Chotowietzinél és Lutowietzinél hivják azt a két községet, amelyek az ezred történetében örökre a legdicsőségesebb tettekhez fűződnek. Itt történt meg először, hogy a mi buszáraink lóról leszállva lövészárkokban harcoltak s sturmoltak az ellenség ellen.

— Amikor megkaptuk a parancsot — beszélte az egyik tiszt — hogy lóról leszálljunk s lovainkat tizenhét kilométernyire a front mögé szállítsuk el, valami különös érzés vett erőt rajtunk. Egy percet sem szakadtunk el a háború kitörése óta lovainktól s ebben a pillanatban szinte sirtunk mindannyian...

A parancs úgy szólt, hogy Chotowietzét minden áron el kell foglalni. Egy órakor kezdték a buszárok az angriffot s négy órakor sturmmal elfoglalták a községet, karabélytussal verve ki onnan az oroszokat.

A sandomierzi kettős hídfő.

A teli hónapokat a Nida mentén lövészárkokban töltötték a hármashuszárok. Érdekes felemlíteni, hogy míg december haváig majdnem az összes lovasezredék retablizáltak magukat, a hármashuszároknak ehhez nem jutott idejük, de még szükségük sem volt rá nagyon, tekintve, hogy a legénység a legpompásabb, a löanyag a legkitűnőbb volt.

A gorlicsi offenzíva megkezdése után ismét egy rendkívül nagyfontosságú feladat várt az aradi buszárokhöz. Ők voltak azok, akik a sandomierzi kettős hídfőt, amely a Wiszula és San átkelést egyformán védte, rohammal elfoglalták. Nagyszerű elannel törték neki a drótakadályoknak, keresztültörték magukat azon s Legnigga tartalékos buszárhadnagy volt az első, aki belovagolt a városba, ahol a magyar buszárokat óriási ovációkkal fogadták. A polgármester a városi tanácsossal eléjük ment s az átadás szimbolizálásul átnyújtotta a buszárhadnagynak a város kulcsait. Hogy milyen nagyfontosságú volt Sandomierz elfoglalása, azt igazán csak katonai szakértők tudják méltányolni. Elég annyi, hogy a sandomierzi dicsőséges fagyvertényt katonai körökben „Kis Limanowának” hivják s bizonyos, hogy sem bravur, sem pedig fontosság dolgában nem maradt sokban mögötte a dicsőséges Dunajec-menti harcoknak. Most orosz földön harcolnak a hármashuszárok, részt vettek a jozelowi harcokban s ép úgy sturmoltak bajcseittel, mint a derék magyar bakák. Nagy respektusuk is van az oroszok előtt, s ha meglájják őket, már is rémülten kiáltozzák:

— Vengri, vengri!

A trónörökös a kitüntetett aradi buszárokról.

A kemény harcokban természetesen sok derék és nemes tisztet is vesztek az ezred. A tisztek közül elesetek lovag Brandtner Ernő,

Wimpffen Fülöp báró és Estrovits Károly kapitányok, Horánszky és Temmel Guido főhadnagyok, továbbá Csikvándy zászlós. Megsebesültek: glücksfeldi Schüch Richárd őrnagy, Kovag Kotzian, Kumár, Haydt Nándor, Burián Róbert, Gagern báró hadnagy két ízben is, nemeakéri Kiss, Hauser, Szabó Imre, Zombay hadnagyok és még néhányan. De a jól megérdemelt jutalom sem maradt el: az ezrednek ma nincs oly tisztja, aki ne kapott volna valami dekorációt, de a legénység közül is majdnem mindegyik mellét díszíti az arany, vagy ezüst vitésségi érem.

Amikor február hónapban a Nida mentén Károly Ferenc József trónörökös meglátogatta az ezredet, fel is tűnt neki, hogy a legénység közül milyen sokan kaptak dekorációt. Majdnem mindegyiket meg is szólította a vitézek közül hosszasan elbeszélgetett velük magyarul. Mikor távozott lovag Kirsch előtt a legnagyobb dícséret hangján emlékezett meg az ezredről.

— A Hadik huszárok — mondotta — igazán derekasan viselték magukat, a legkitűnőbb ezrednek közé tartoznak s erről örömmel teszek majd jelentést a felségnek!

Készülnek az oroszok a végső leszámolásra.

— Nincs municiójuk a bukovinai frontjukon. — Külön orosz békéről irnak a semleges lapok. — Varsót százezer ember hagyta el. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

London—Rotterdam—Krakó, július 17.

Átlépték a németek Narvet.

Kopenhága. A Ruzski Invalid jelenté: A németek átlépték a Narvet. Az oroszoknak az Orzyc-Lydia szakaszon vissza kellett vonulniuk.

Varsó kiürítése.

Krakó. A Nova Reforma tudósítója jelenti, hogy a menekülő orosz sereg utóvédei rendre felgyújtják a lengyelországi falvakat, melyeket a sereg maga mögött hagy. A kozákok mindent elrabolnak, a lakosság pedig menekült-vonatokkal igyekszik Oroszország belseje felé. A Naprod hasonló dolgokat jelent Radom és Lublin kormányzóságokból, ahol az orosz csapatok pusztítanak. Felgyújtják a falvakat, feldolják a szántóföldeket, megsemmisítik a termést és minden férfit elhurcolnak.

A Reforma varsói lapok jelentései alapján közli, hogy a varsói hatóságok július elsejétől 12-ig 30.000 embert kényszerítettek Varsó elhagyására. 18.000 lakos pedig önként hagyta el a várost. A legutóbbi napokban nagy izgalmat keltett, hogy az összes német eredetű embereket elfogták. A tömeges letartóztatás következtében az idagegek elhagyták a várost, még az angol és francia lap tudósítók is. A lengyelzsidókat mind egy szálra elhurcolták Oroszország belsejébe. Varsó hangulata a lehető legelkeseredettebb.

Készülődés a döntő csapás elviselésére.

Kopenhága. A Tidende írja: Az orosz cenzura napok óta megengedi a lapoknak, hogy a keleti front helyzetéről irjanak. Így lassanként előkészíti a közvéleményt a várható eseményekre.

Oroszország külön békére kényszerült.

Rotterdam. A Nieuve Rotterdamsche Courant nagyjelentőségűnek mondja a keleti harctér legújabb eseményeit, mert az oroszok már arról beszélnek, hogy a keleti harctéren csak utóvédharcok lesznek. A lap végül annak a véleményének ad kifejezést, hogy ha a központi hatalmaknak sikerül Oroszországot békére kényszeríteni, akkor a nyugati szövetségesek kénytelenek lesznek feladni a küzdelmet.

Csend a bukovinai határon.

Bukarest. Az „Adeverul“-nak jelentik Burdujeniből:

Azon harcok után, amelyek a bukovinai határon lefolytak a amelyek eredménye az oro-

szok visszavonulása, csend állott be. Néha-néha kisebb tűzérési párbajok fordulnak ugyan elő minden eredmény nélkül.

Heves harora van kilátás, bármelyik oldalról is kezdjék meg az offenzívát.

Orosz készülődés új offenzívára.

Bukarest. Jassyból jelentik az „Universul“-nak:

Ungheniből érkező jelentések szerint Besszarabia északi részében az összes vasuti vonalakon nagy csapat-szállításokat lehet látni. Értesülésem szerint — írja a tudósító — az orosz parancsnokság ezeket a csapatokat a bukovinai határra szállítja, hogy legyen tartalékja egy közeli offenzíva esetén. A csapatszállítások miatt a besszarabiai vasutak nagy megszakításokkal közlekednek.

Bukarest. Az „Universul“-nak jelentik Mamornicáról:

Észak-Bukovinában heves ágyuharc kezdődött. Az ágyuk dörgése rendkívül hatalmas és nagy távolságra hallható.

Az osztrák-magyarok elfoglalva a Pruth és Dnyeszter közötti területek magaslatait, megkezdték a harcot azzal a szándékkal, hogy elfoglalják az oroszok állásait, akik kétségbeesett ellentállást fejtenek ki a ez okból Lipcani és Novosielica közelében levő más helységeken több gyalogezredet és kozákokat összpontosítottak, amelyek készen állnak a támadásra. Ugyanezen időben a katonai hatóság rendelete folytán, a polgári lakosság megkezdte Besszarabia kiürítését. A harcokat folytatva, az eredmény attól függ, hogy melyik részen van tényleg elegendő munició? Ami a harcolók számát illeti — írja a tudósító — ezen a fronton egyenlők a csapatok, munició dolgában azonban az osztrák-magyarok túlsúlyban vannak. Amint látható, az osztrák-magyar csapatok offenzívája Besszarabia felé elkerülhetetlen lesz és várható, hogy ennek az offenzívának a jellege pererói-perere borzalmasabb lesz.

Türellem egyenlő a veszített háborúval.

Hága. Az orosz kormánylapok teljesítményeikben ellentmondanak azon ohajnak, hogy a dumát azonnal összehívják. A Novoje Vremja elesem telel erre s azt írja, elég türelmet tanusítottunk, a mikor Kuropatkin türelmemre intett, bár elvesztette a japán háborút. A mostani háborunk nem gyarmatérdekért folyik, letünk, nemzeti szabadságunk van kockán.

Magyar románok a renegátok támadásai ellen.

— A „Romanul“ válassza a bukaresti „Epoca“-nak. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 17.

A Romanul legutóbbi számában keményen válaszol azokra a rágalmakra és támadásokra, a melyekkel az Epocában a magyarországi román nemzetiségi párt hivatalos lapját és Mihályi Tivadar dr., a komitő vezető tagját illették. A Romanul érdekesek ekké többek közt a következőket mondja:

Filipescu Miklós lapja legutóbbi számában a lehető legtriviálisabb módon foglalkozik a román nemzetiségi párttal és inzultusokat helyez el Mihályi Tivadar dr.-nak a román nemzeti képviselők elnökének a címére, akit egyszerűen a „magyar kémnek“ nevez el. Amint értesülünk az Epoca-nál menedéket talált néhány erdélyi román, akik közül igen sokan — nem tudjuk: milyen címen — szál az előkelő jelzővel ajándékozzák meg magukat, hogy erdélyi román írók. Nem ismerjük a névtelenek listáját — azt mondják nekünk, hogy szökevények — és nem is nagyon törjük a fejünket az „Epoca“ gyarmatosainak kevésbé irodalmi „működésével.“

A „Romanul“ az erdélyi és magyarországi nemzeti párt lapja lévén, nem hagyhatja szó nélkül az erdélyi vezető férfinek, amilyen Mihályi Tivadar dr., erkölcsi tisztességének megurcolását, aki annyira megálta a próbát a támadásoknak méltósággal való visszautasításában s akit az összes románok közös akarata állította a magyarországi és erdélyi román mozgalmak élén.

Mihályi Tivadar dr. ideált képvisel az erdélyi és magyarországi románok szemében: a román nép kulturális és politikai tradícióját és aspirációit képviseli hazánk parlamentjében.

Azok, akik a magyarországi és erdélyi nemzetiségi mozgalom fejét inzultálják, azok a monarchiabeli egész román népet inzultálják.

Nagyon természetes, hogy az Epoca“ trivialitásai eljutva Magyarországra és Erdélybe nemcsak kedvetlenséget, hanem egyhangú felháborodást támasztottak. Hát hogyan ebben az élet- és haláharconban a rágalomig és a trivialisokig jutottunk? — Mikor a román nép vérral bizonyítja hazájához való hűségének próbáját, még vannak olyanok, akik azt merészezik, igaz sajátos módon, akik kétségbe vonják magyarországi és erdélyi vezértársainknak jóhiszeműségét? Az „Epoca“ rovatot is nyitott e címen: „Erdélyi beszél“ és ebben Czernin gróf, Tisza gróf, Burián báró és Mihályi dr. egymás mellé kerültek, hogy eladják a román nép érdekeit. Sőt az „Epoca“ megvádolja ugyancsak Mihályi drt, hogy gabonyát szállít Németország számára.

Ez nevetséges sport, amely közönséget furulyával és dobbal gyűjti össze: gyerekek, gyerekek, leplezzük le a magyarországi és erdélyi román vezértársakat, ők nem csinálnak forradalmat s a népet arra intik, hogy teljesítse kötelességét, mivel hogy meg vannak fizetve és mert eladták magukat, ők azért hazaiak, mert nem akarják, hogy az ügyészek felakasztassák őket.

Van azonban egy kérelmünk, amelyet illő formában hozunk a lesvér romániai sajtó tudomására. Bukaresti kártyásaink igen jól tennek, ha etikai és nemzeti akciójukban nem kárnak a mi támogatásunkat. Mi magyarországi és erdélyi románok, nem tohátunk egyebet, mint hű tiszteletet a hazának, amelyben élünk. Bármilyen volna Románia magatartása, mi csak azon haza hű tiszteletünk, amelyben születünk. Ez elemi kötelesség, mert magában foglalja az állampolgárság fogalmát, amelyen alapszik egy nemzetnek egész jövője és múltja.

Ennélfogva lépmutatás azzal vádolni meg a magyarországi és erdélyi románokat, hogy nem teljesítik kötelességeiket: ők teljesítik kötelességeiket: ők a román nép képviselői nemcsak a jóban, de a rosszban is. Azt hisszük, hogy nem tudunk, midőn azt követel-

jük az Epeától, hogy a magyarországi és erdélyi román elem jellemes embereivel szemben legalább a világsajtó udvarias stílusát használja, ha már ezek nem érdemlik meg a „menekült” írók oldala mellett az előkelő kifejezéseket.

Erdélyesen hívjuk fel az Epeát a román nép kulturális szolidaritása nevében, hagyjon fel romboló akciójával, melyet hasábjain megkezdett, az esetben pedig, ha az Epeóban elszórt rágalmak nem hallgatnak el, a magyarországi és erdélyi román nemzetiségi pártok van néhány adattja, amelylyel végleg megnyeri a játszmát, melyet most egyesek játszának nem csak egyéni önzésből, de testvérgyilkosságból is.

Lipthay Aurél báró panaszja Schurda Antal egyetemi tanár ellen.

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécs, július 17.

Érdekes becsületsértési pert tárgyalt a józsefvárosi járásbírósgon Fielka dr. bír. Lipthay Aurél báró cs. és kir. kamarás emelt panaszt Schurda Antal lovag nyugalmazott egyetemi tanár ellen. A két ur között egy az Egyetem utcában levő órászületben jelentéktelen okból szóváltás keletkezett, amely annyira fájult, hogy Schurda lovag keset emelt a báróra és őt a karjánál megragadta. Ezért a fenyegető sértésért emelt panaszt Lipthay Aurél báró.

A vádlott egyetemi tanár elmondotta, hogy Lipthay bárót nem ő sértette meg, hanem éppen a báró illette őt sértéssel.

— Május 17-én, védekezett a vádlott, — sógornője és annak tizenhétéves leánya társaságában betért Worlicsek órásmester irodájába, ahol már ott találta Lipthay bárót és nejét. A bárót, aki vásárolni akart, Worlicsek szolgálta ki, míg Worlicseknek a lovag sógornőjétől, aki óralátókat akarta javíttatni, megkérdezte, hogy mit kíván. A bárót, — folytatta a lovag, — véletlenül meglökte sógornője gyermeke, mire a báró megfordult s a lovagra rászólt:

— Mit tesszél? Micsoda modor ez? Látja, hogy most engem szolgálják ki s várni fog addig, amíg a vásárlást végeztem.

A lovag válaszára, hogy ő nem lökte meg s hogy az ő sógornőjét az órásmester felesége szolgálja ki, a báró kíméletlen megjegyzéssel válaszolt, mire hangosan ezt mondta:

— Kérem, viselkedjék nyugodtan!

A báró ekkor a szavakkal támadt ellene:

— Egy ökörtől nem fogadok el oktatást.

Ezt a sértést, folytatta a lovag, nem tűrhettem. Követeltem a bárótól, hogy a sértést vonja vissza. A báró így pattogott: Nem vonom vissza, nem vagyok eseh.

A válassom így hangzott:

— Én sem vagyok eseh! A sértést vissza kell vonnia.

A báró olyannyira izgatott lett, hogy Worlicseknek asszony, aki botránytól tartott, az üzlet ajtaját becsukta s a báró jobb karját, hogy őt megnyugtassa, megfogta, mire a vádlott megragadta a másik karját, anélkül, hogy tényleg bántalmazni akarta volna. A báróné — mondotta Schurda lovag — még bátorította a férjét, mert tapsolt és ismételt kiáltotta:

— A báró huszártiszt. Semmit se von vissza.

Végül még mindig időt adott a bárónak, hogy a sértést visszavonja, mert különben kénytelen panaszt tenni ellene. A báró válasza így hangzott: — Kardom elé állítom önt! Én így szóltam: „ezt bátran megteheti”, mégis panaszt emelek ön ellen. Nincs okom félni a kárától, mert közismert vívó voltam és egy vívóversenyen megnyertem néhai Rudolf trónörökös díját.

Az eset után három napig vártam a báró segédeit, sajnos, hasztalanul, pedig nagyon érdekelt volna, hogy rendelkezésére álljak ellenfelemnek.

Lipthay báró kijelenti, hogy Schurda lovag eladása nem felel meg a valóságnak. El-

mondja, hogy a pult mellett állva, hátulról olyan lökést kapott, hogy csaknem rússai a feleségére. A lökés miatt udvariasan felelőségre vonta a vádlottat, akitől elvárta volna, hogy legalább pardonot kér. A vádlott ur azonban így szólt: Semmi közöm hozzá. Erre a báró megjegyezte:

— Ugy látszik, hogy műveletlen emberrel van dolgom és egy műveletlen embertől ép oly kevéssé kérhetek más, mint egy ökörtől, hogy ökörnüst adjon. Erre a talán ügyetlen megjegyzésre a lovag megragadta a kariát, megrázta vállait és ezt ordította: „Ki vele!” Csak az ajtónál sikerült a bárónak leráznia magáról a lovagot.

— Én, — mondotta a panaszos, — soha senkit meg nem sértettem, soha törvény előtt nem állottam, egyetlen párbajom nem volt, bár annakidején vívómester voltam a huszároknál. Végül azt vitatta a panaszos, hogy a felesége, mint azt a vádlott állítja, tapesal és gunyos megjegyzésekkel provokálta volna.

A bizonyítási eljárás megkezdése előtt a bíró kibékülést ajánlott, minthogy Schurda lovag is viszonydat emelt a báró ellen. A lovag csak ama feltétel mellett volt hajlandó a kibékülésre, ha az összes költségeket a báró vállalja, akit ő úgy ismer, mint milliomos. A báró kijelentette, hogy neki vagyona nincs, minden vagyona a feleségé s csak olyan egyezségbe mehet bele, hogy a költségeket kölcsönösen viselik.

Hosszu tanácskozás után ezen az alapon létre is jött a béke, miután a felek sajnálkozásukat fejezték ki a történetek felett.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

(Táviroda, cenzurázva.)

London. A Morning Post írja: A németek 150 kilométer széles fronton megkezdtek az előnyomulást Varsó felé, hogy a galiciai sereggel, amely 200 kilométerre harcol, összeköttetést létesítsenek. Az oroszok erősen készülnek védelemre.

Kopenhága. Az osztrák és kurland katonai parancsnokok elrendelték a munició gyárak leszerelését. A gyárakat kiürítették, a gépeket elszállították. A katonaköteles férfiakat az ország belsejébe vitték.

Bern. A Giornale de Italia írja: Pétervári tudósítója orosz tisztekkel beszélt és mind elismerte a német hadsereg tagadhatatlan főlényét.

Krisztiania. A Morgenblad katonai szakértője írja: A német trónörökös győzelme rendkívüli jelentőségű. Saint Menhould és Clairemont elfoglalásával Verdun is összeköttetés nélkül marad Franciaország belsejével, mert vasútvonala elvágott és összeköttetését Toullal is rég megszakították a németek. Most az ellenség a várat körülfoghathatja s akkor a német előnyomulásnak Páris felé semmi sem áll útjában.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az Isonzo-fronton, a karintiai határon egyre hevesebb ágyuharc folyik. Az olaszok a dolomithegység ellen, különösen Peuteistein környékén több zászlóaljval támadtak, de visszavertük őket. Az olaszok veresége igen súlyos.

Lugano. Barsilai képviselőt tárcanélküli miniszterré nevezték ki. A főhadiszálláson az esküt letette a király kezébe.

Chisso. Capietti novarai hadseregvezető hadicsalás miatt letartóztatott.

Bettendorf. Az angol textil munkások a delvalesi bányamunkásokat üdvözölték és kijelentették, hogy erőszak esetén szintén sztrájkba lépnek.

London. A Reuter jelenti Washingtonból: Lensing külügyi államtitkár tanácskozássra hívta Bensuson német nagykövetet.

Frankfurt. Wilson elnök az új jegyzéken dolgozik, amely tisztzza az Egyesült Államok álláspontját. Az álláspont lényege az, hogy az eddigi eseteknek nem lesz következménye, ha Németország tengeralattjáró háborújának nem lesznek újabb amerikai áldozatai.

Szofia. Giers római orosz nagykövet külön megbízatással megérkezett, Radoszlawow miniszterekkel tanácskozott. A király nem fogadta és ezért tervbe vett bukaresti és nisi útja elmaradt.

Az angolok véres veresége az Eufrat mellett.

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, július 17.

Hivatalos jelentés szerint Kornától nyugatra az Eufrat partján a törökök és angolok közt nagy harc folyt. A törökök megverték az angol csapatokat, amelyek több mint 2000 halottat és sebesültet veszítettek.

Konstantinápoly. A főhadiszállás közli: Dardanellafront: E hónap 15-én Ari Burnu és Sedil Bahr mellett kölcsönös győngye tüzelésen kívül nem voltak hadműveletek. A tüzérség egy ellenséges torpedóuzót és egy ellenséges szállító gőzöst, amikor Ari Burnuhoz akartak közeledni, elűzték. Egy ellenséges tucat elulastottak, egyet pedig lángba borítottak.

Irak front. E hónap 18-ára virradó éjjel a Muntelik-csoport balszárnyán lévő előretolt csapatok egy feladatot fényesen megoldottak. Az éjtől mámanap délutánig tartott harcban, heves tüzelés dacára visszaverték az ellenséget, amely az ágyúnassádoctól súlyos veszteségeket szenvedett. A Datolyassa vidékén 500 elesett ellenséget, köztük több angol tisztet találtak. Azonkívül az ellenség két hajóján sok halottat és sebesültet szállított el. Mi egy hadnagyot és több közkatonát, valamint 25 sebesültet veszítettünk. Az ellenséges ágyúk a harc folyamán háromszáz lövést tettek állásunkra, de csak egy katonát sebesítettek meg.

A többi harctéren nincs fontosabb hír.

Olaszország a Balkán-államok ellen.

Lugano. A turini Stampa írja: Olaszországra nézve életkérdés, hogy a görögöktől elfoglalt Berat Olaszországgá legyen. Olaszország Albániának a szerbek és montenegróiak által történt előzetes okkupációja ellen tiltakozik a kijelenti, hogy az adriai kikötőket az említett államok csak a háború befejezése után kaphatják meg.

Lugano. A Corriere jelenti Nisből: A szkupstina elfogadta a kormány azon álláspontját, hogy az albán kérdés az európai kérdés végleges rendezése, szóval a háború után történjék meg. Jövőhagyta a szkupstina Albánia ideiglenes elfoglalását is.

A német tengeralattjárók bázisa.

Athén. Az Agence d'Athén megcáfolja az entente-lapok ama hírét, hogy Vilmos császár korfui villája bázisul szolgál német tengeralattjáróknak.

— **Oreg népfelkelők szemléje Ausztriában.** Bécsből jelentik: Ausztriában 43—50 évesek bemutató szemléje július 29-től szeptember 20-ig lesz. A szemlén úgy a szolgáltak, mint a nemszolgáltak megjelenni kötelesek. Akiknek önkéntességre nincs jogosultságuk, de a polgári életben elfoglalt állásuk az átlagon tulmenő műveltségi színvonalra enged következtetni, külön jelvénynyel ellátottak, a kaszárnyan kívül lakhatnak, a kaszárnyai munkára nem alkalmazhatnak.

— **Mária főhercegnő meghalt.** Badenből (Wien mellett) jelentik: Mária főhercegnő, Rainer főherceg özvegye ma reggel kilenc órakor meghalt.

— **A trónörökös kftüntetése.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király az alábbi legfelső kéziratot bocsátotta ki: Kedves Unokabácsám Károly Ferenc József ur! Kedvességednek *Szent István-rendem nagykeresztjét* adományozom. Kelt Bécsben, 1915. évi június hó 24-én *Ferenc József s. k.*

— **A harctérre kíváncsoknak a katonák.** A hadügyminiszteriumba egyre sürűbben érkeznek az olyan kérvények, melyekben a nem harctéren szolgálatot teljesítő katonák a frontra való küldésüket kérelmezik. Hess Rudolf altábornagy, a temesvári katonai parancsnokság parancsnoka ma kiadott parancsában közli, hogy a hadügyminiszterium a katonaság jó szellemének fentartása érdekében intézkedett, hogy az ilyen kérvények lehetőleg figyelembe vétessenek, ha a kérvényezők máskülönben fizikailag és gyakorlati kiképzésük folytán a harctéri szolgálata alkalmassak.

— **A montenegróiak haraguzsna az olasz királynéra.** *Gentből* jelentik: Svájci lapok közlik, hogy az olasz udvarban, főképen a királyné környezetében élő montenegróiak csaknem kivétel nélkül visszatértek hazájukba az utóbbi napok folyamán. Ugylátszik, hogy a montenegróiak és Elena királyné között bizonyos elhidegülés állott be. A francia lapok azt is telemlítik, hogy mikor Elena királyné legutóbbi újabb hadikórházat létesített Romában, a hölgy-bizottságban egyetlen montenegrói hölgynek sem jutott szerep, pedig igen sok montenegrói nő élt a királyné környezetében, akik vágytak már egy kissé szerepelni.

— **Halálozás.** Klein Lajos berlini magánhivatalnok rövid szenvedés után Berlinben f. hó 16-án elhunyt. Neje, szül. Keller Wallyn és egy leánykájukon kívül szülei Klein Samu ópécskai koreakadó és neje szül. Steinberger Berta egyetlen fiukat siratják az elhunytban. Az *Aradi Közlöny* két évvel ezelőtt érdekes utalásokat közölt Klein Lajostól, aki Budapesttől Berlinig fogadásból gyalogosan megtett utjáról küldött színesen és ügyesen megírt túlórákat, amelyeknek fővárosi sajtó is szívesen adott helyet.

— **Edward Grey beteg.** *Stockholmból* jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Sir Edward Grey július 14-én jelent meg először hivatalában. Grey fekete szemüveget visel, nagyon rossz színeben van és látszik rajta, hogy fájdalmai vannak. A Dagens Nyheter erre vonatkozólag úgy értesült, hogy Sir Grey 14-én már a minisztertanácsban is részt vett, ahol látható hidegséggel fogadták és sem előtte, sem utána senkivel sem folytatott magánbeszélgetést, csupán a hivatalos ügyek megvitatásában vett részt.

— **Lajos király nagajkaja.** *Münchenből* jelentik: Lajos bajor király legutóbb az orosz kulturára jellemző zsákmányt hozott magával a galiciai harctérről. A zsákmány egy nagajka, egy kozaktiszt korbácsa, amelyre ezt a felírást vésték: „A lónak a harctéren, az asszonyoknak otthon.” Az ostor, amelyet a király a müncheni hadimuzeumnak adományozott, majd félméter hosszú, bőrrel bevont részegéből és ólomvégű szíjzárásból áll.

— **Gazdát cserélt aradi ingatlan.** Balogh Sándorné, Szilágyi Lídia eladta az aradi 6767. sz. tjkvben felvett Lehel-utca 2. sz. házát 10000 koronáért. Balogh Mihály és nejének.

— **Aradiak az olasz harctéren.** A házi-
ezred olasz harctéri 306. tábori postaszámu táborból írja Onca Miklós aradi borbélymester:

— **Március havában** jöttem el a harctérre s mivel népfelkelő regruta vagyok, azt jóslótlak, hogy nem bírom ki sokáig a harctéren. Azért írom e pár sort ma innét, hogy még most is a legjobb egészségnek örvelek, sőt nagyon is jól tesz az itteni legjobb hegyi levegő, melyet máskor a legnagyobb urak drága pénzen fizetnek meg s én, mondhatom, itt egész szép üdüléssel élem át a nyarat, mert azokat a tőmadásokat, melyet ellenünk tesznek, olyan könnyűszerrel verjük vissza, hogy nem is gondolom háborumak, bármily nagy esapattal állunk szemben. Ezért írom a pár sort, hogy azokat, akik oly nagyon félték a háboru ezerféle nehézségeitől, meggyőzzem, hogy egész bátran jöhetnek, itt legalább lesz elég munkájuk.

— **Adományok.** A liceumi kórház vezetősége hálás köszönetét fejezi ki mindazon nagylelkű adakozók előtt, kik pénzadományokkal hozzájárultak a kórházban ápolat sebesült katonák uszonáikho: Kövér Márton 30 kor., Vásárhelyi Janka, Marssó Ivánné, Br. Neuman Dánielné, özv. báró Andrányi Károlyné, Fuchs Ignácné, N. N. 20 kor., Ring Géza 10 kor., Hász Erzsébet, özv. Han Sándorné, Csapó Lorántné, Issekutz Lászlóné, Kintzig Gézáné, Kremmer Józsefné, Fábry Sándorné, Gellényi Ernőné, Domány Józsefné 5 kor., May Jánosné, Rozsnyay nővérek, Zinner Bóláné, Steiner Istvánné, Delliroti Johanna, Becegszásy Lajosné 4 kor., Darvas Lajosné, Erdélyi Pálné, özv. Simay Istvánné, Bálint Ferenc 3 kor., Halász Lily, Lukats Gézáné, Thomka Ida, Thomka Pál, Leitner Kálmán, Sehor Lajosné, Halmay Andorné, Lukats István, Perovits Radoszláv, D. L. Mittermeier József 2 kor. Katona Bóláné, Capdebó Géza 1 kor.

— **A ravasz adós.** *Luganóból* jelentik: Az olasz erkölcsökre rendkívül jellemző az az eset, amely a pordenonai járásbíróság előtt történt. Egy olasz polgárt azzal védelték, hogy nem adta vissza egyik rokonának 140 lita tartozását. Az adós kijelentette, hogy ő visszatértette az összeget és erre kész nyomban megesküdni. A bírő tehát felszólította az esküre. Az adós, a mikor felemelte esküre a kezét, a mellette álló bitelezőrokon kezébe nyomott egy esernyőt, hogy fogja addig, a míg ő esküszik. Az eskü meg is történt, a bitelezőt elutasították keresetével és csak azután derült ki, hogy az esernyőbe, amelyet később természetesen visszakért a beperelt rokon, volt elrejtve a 140 lita. A ravasz vádított tehát olasz módszer szerint nyugodt lélekkel esküdtetett.

— **A vak katonáknak.** Megírjuk, hogy Dengi Lajos Aradmezei alispáni hivatalának huszárja 6 koronát küldött a vak katonák részére. A pénz küldeményhez ma érkezett meg Dengi következő levele a táborból:

— Nagy küzdelmek után közel az orosz határhoz pár napi pihenőnk van. Itt kap a kezembe az *Aradi Közlönyt* és mivel a jótekonyság is beunt volt, engem is meghatott és megspórolt zeoldomból hat koronát postára tettem tek. szerkesztő ur ezimére szegény megvakult bajtársaim részére. Kérem a szerkesztő urat rendeltetési helyére eljuttatni. Szívességét hálással köszöni igazi tisztelője Dengi Lajos tisztü legény m. kir. 2. népfelkelő huszár ezred. (Tábori posta 31.)

— **Adományok.** A városligeti hadikórház vezetősége ezúton mond hálás köszönetet a következő adakozóknak: Konecs Józsefné, Róth (Soborsin), Keszkenéthy Andrásné, Kálmán Ferencné, Szalay Antalné, Hauser Károlyné, Oitenberg Tivadarné, Dégentelder Józsefné, Kövér Bóláné, Wild cukrászda, Balassáné, Kovacsics Gyuláné, sról Porozsiánné, Laczay Endréné, Winter Adolf özseknák, Salamon Augusta 48 korona, Fábrián Lajosné 24 korona.

— **A vak katonáknak.** *Blaha* Károly főhercegi uradalmi mérnök *Főherceglak* és *Egri Mártonné Madarsák* 10—10 koronát küldtek lapunknak a vak katonák részére. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Hadisegélyző bélyegek százát két koronájával veszi Kerpel könyvkereskedése.** Ugy szintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 193

— **Nyilvános köszönet.** Hálás köszönetünket nyilvánítjuk az alábbi jólelkű adakozóknak, kik részben pénzbeli adományokkal, részben természetbeni ajándékokkal kórházunk terhein kórházunk szivesek voltak: Kortész testvérek 50 kor. Feldmanné Vajda Jetti 10 kor. Szathmáry Béla 10 kor. Élelmiszerek, dohány apróságokért. Nonavitsné, Spitz nővérek, Welder Gyuláné, özv. Tenner Lajosné, Halmay Andorné, Purgly Lászlóné, Szalay Ilonka, Domány József, Vajda Zsigáné. Fischer Eliz kórház vezetősége.

— **A gyilkos anyja.** (Szenzációs társadalmi dráma az Urániában.) Nagy sikert aratott a színház tegnapi hatalmas drámája. Megkapó realizmussal adja ez a kitűnő film egy szerető anyja megünlő történetét, ki egész martíromságot szenved el elvetemült fia miatt. A fiu, egy végleg elzűllött alak, pénzt zsarol anyjától, majd annak gazdáját kirabolja és mikor észreveszik, gazdasszonyát megöli. Az anya ártatlan, de nem akar hiara vallani, bűnrészes-ségért őt itélik el, fia pedig megszökik. Hosszu idő kulfán kerül vissza hazájába a fiu, mint előkelő ember, gonoszága azonban nem múlt el, befurakodik az előkelő társaságokba, sőt volt áldozatának leányára pályázik. Már-már eléri célját, mikor megjelenik az anyja és minden erejével azon van, hogy ezt a házasságot megakadályozza. Sikerül végre fiát megtörni. — Mézeshetek ellenőre, szenzációs sláger, legközelebb az Urániában. 5

— **A „Benzonitot”,** mely a legjobb benzinpótló anyag, minden gazdálkodónak, benzinator, valamint autótulajdonosnak a legjobban ajánlhatjuk. Beszerezhető: *Elsner Rozsó* vegyipar telepen, Budapest, VI. Andrassy-ut 13. Telefon 53—32. 2557

— **Global,** az ismert molysezer, amely eddig a legfényesebben bevált. A molyokat nem csak elkábitja, mint némely régi molysezer, hanem meg is öli úgy a molyokat, mint a molypetéket. 884f

— **A közismert Szanitéc-tetűpor** — mely már annyi hősiinket mentett meg a tifasztól é ragályos betegségektől — nagyszerűen bevált mint kiváló rovarirtó szer is. A kísérletek fényes eredményei igazolják, hogy a „Szanitécpor” meglehető hatású, a legyek, bolhák, poloskák, hangyák, molyok, állati tetvek, kullancsok stb. ellen is. Az eddigi 1 koronás dobozok mellett ezantul már 10, 20 és 40 fillőres csomagolásban is kapható minden gyógyszerárban é drogériában, valamint a készítőnél: Auber Vilmos gyógyszerésznél, Mohács. 874f

— **Értesítés.** Ezúton értesítem tisztü megrendelőimet, hogy f. hó 18., 19., 20-án műtermemben a felvételeket számővesen eszközölöm. Kiváló tisztelettel: Nagy Géza fényképész. 2591

— **Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég** kitűnő konstrukciójú és viznyomás borsajtóra, valamint legújabb rovátkolt alumínium kupongerű zuzógépére, felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített Kossuth és Hegyalji borsajtók, melyeknél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a moder. technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színét, ízét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt nem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, a 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdaság az 1906. évi nagyváradi, az 1907. évi pécsi országos kiállításon, az 1914. évi budapesti nemzetközi borgazdasági kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel a diszkolevélel letek kitüntetve. A cég ingyenes árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

— **Bevonulók részére előírás szerinti koferek** Fischer áruházában a Szabadság-téren nagy választékban, ugyszintén férfi-íngék, eszavarkamásnik, netz íngék és katonai felszerelések. 227

— **Uszás tanítás a Neptunban** hölgyeknek és uraknak egész nap. 2552

— **Az „Aradi Közlöny” egyes példányai** Budapestén kaphatók Breuer Nővérel, dohánytőzsdéjében VI., Teréz-krut 54.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kolozsvár. Illetékes helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy elfogadását nem engedik meg és egy a küldésnek nincs értelme.

Több sebesült. A körömet a kórházban szállító hölgyekkel tudattuk. Ők a legjobban gondoskodhatnak a feljesítéséről.

Tiszti iskola. Tudomásunk szerint lesz az augusztus 15-én bevonulók számára is. Erről különben még hivatalosan is hírt fognak adni.

Egy műpártoló. A szoboralapát ügye — mert hiszen ugyebár ezt méltóztatik érteni a kiváló művész alkotása alatt — sok kellemetlen emléket ébresztene, ami kegyeltes visszaemlékezésnek éppen nem mondható.

Sorsjegy. A legutóbbi sorsoláson egyik sem nyert.

K. E. Talán méltóztatott olvasni, hogy Sirius, a nagy adójós Varsó bevételét egyszerűen július 18-ra jöveddölte meg. Sebb lenne, ha a béke napját is ilyen határozottsággal álmodná meg. Itt azonban minden eshetőségre feljegyezzük, hogy július 11-én a következőket írta nekünk:

— Rövidesen arról értesítem, hogy a háboru végét elérjük 1915. szeptemberben, vagy 1916. januárban, de januárnál tovább nem tart. Szóval szeptember, vagy október, vagy november, vagy december. Januárnál tovább nem tart. Addig is ösmeretlen maradok, amíg be nem teljesül az álmom.

Tehát várjat a háboru végét és azt, hogy szeptemberben, vagy októberben, vagy novemberben, vagy decemberben, de legeslegkésőbb januárban elárulja inkognitóját és azt, hogyan és miért álmodta meg a háboru végét.

Szemlak. Ha a birtok a bevonulás következtében vezetés nélkül maradna, akkor okvetlenül tessék az illető felmentését kérni, még pedig a földmívelési miniszternél és megfelelő hatósági igazolásával annak, hogy az említett birtokon a bevonult apa távollétében a behívott fia gazdálkodott és a családnak más munkaképes felnőtt férfitagja nincs. Az összes szükséges felvilágosításokat pontosan megadja a közszolgabírói hivatal. A második kérdésben említett áthelyezés lehetetlen. Nem is érdemes kérni.

Hegyközség. Azt, hogy egy bevonult kádár-mester szabadságolását kéri, igazán nem lehet megírni.

Főzöláda. Többen is érdeklődtek a heten megjelent kis hír nyomán, hogy hol és miként lehetne főzöládat szeregni. Egy olvasónk most közli, hogy jövő hét esütörtökig estenként Birkenhauer Miklós házában (Deák Ferenc-utca) megtekinthető egy ilyen praktikus főzöláda. A főzöládban a főzés úgy történik, hogy az elkészített ételt reggel gyorsan 2—50 percig (azazint, hogy leves, főzelék, vagy husafeléről van szó) jól összezárható edényben átfőzik, azután az edényt a főzöládba helyezik. Ilyen főzöládákat kéri K. F. nagyszabonyi cég szállít. Aruk 1, 2 és 3 főzöládány számára alkalmas nagyság szerint a beleillő főzöládányokkal együtt 17—38 korona között váltakozik.

Ibolya. A nagyon is romantikus történet ezáltal nem vált be. A kért lappeldányokat elküldtük.

T. I. Aradra ilyen rendelet, értesülésünk szerint, eddig nem érkezett. Az irodákban alkalmazottak felülvizsgálása és csak ilyen szolgálatokra mi nőitettekkel kicserélése állandóan tart és eddig nem mutatkozott hiány irodai munkaerőben.

Viztorony. Harmincöt méter.

Zeneéridő. BI kell ismernünk, hogy igaza van. A Tiszavirág operette zenéjét csakugyan Rényi Aladár írta, szövegét pedig Bródy István. A kérdéses közleményben más nevek szerepeltek (Zerkowitz—Mérei), aminek az a magyarázata, hogy a színiaport nem nézték meg, az új magyar operett-zeneszerzőket pedig muzsikájuk után könnyű összetéveszteni.

Tízéves előfizető huga. Azon a társaságbeli szabályon, hogy bemutatni a férfit kell, nem változtat semmit az, ha a bemutatás sebesült kórházban történik és szereplő egy katoná, egy vöröskeresztés ápolónő és annak barátja. Tehát tessék egész nyugodtan csak a katonát megnevezni a bemutatásnál. Barátja nevével utóbb is megmondhatja a katonának, ha az illető eziránt érdeklődik.

Falun.

Délután három órakor már leselkedve várja a sok asszony „Panna néni” a posta körül. Panna néni hordja széjjel a leveleket. De kinek van türelme várni arra a levélre, vagy levelező lapra? Türelmetlenül várják, mikor lép ki már a postajtón a levélhordó. Nézem, figyelem a sok asszonyt. Szomorú valamennyi.

— Az én uram már harmadszor ment vissza — szól az egyik, egy horpadt mellű, vézna asszony.

— Én már nem várok több levelet a páromtól... Őt már nem érheti több postaküldő... A vöröskereszt megküldötte a szomorú értesítést. Most az öcsémről jöhet csak levél, — sóhajt egy másik.

Es felhangzik száz meg száz sóhaj...

Egy kreol arcú, szép szemű menyecske csak néz a bologat a fejével, egy szót sem szól. Megakad a szeltem ezen a szép paraszt asszonyon. Figyelem őt, szeretném, ha ő is szólna valamit, de bizony egy hang nem jön az ajkára.

A postajtóban megjelenik „Panna néni.” Nyájasan mosolyog körül, mint aki érzi, hogy az ő személye milyen jólesően hat mindenkire.

— Magának lelkem levelezőlap jött a táborból, — szól a szépszemű menyecske. Az gyorsan kapott utána. Egy terebélyes fa alá ment és ott kezdte olvasni a postáját.

Engem nem érdekelt most más, mint ez a menyecske. Olyan finom vonásai voltak, olyan okos, értelmes volt az arckifejezése és olyan szép volt, hogy uri ruhába öltöztetve pompás „uri dámanak” is beillt volna.

Amikor elolvasta a lapot, nagyon szomorú lett. A szeméhez emelte a kezét, mintha könyccseppel törült volna ki onnan... Később már észrevehetően peregték a könyvek az arcán.

Valami kimondhatatlan vágyat éreztem, meg tudni a menyecske sorsát. Miért sir? Az ura, a testvér, vagy az apja után?

A véletlen kedvezett nekem

A menyecske restelkedve sötétte le szemét, amikor észrevett engem. Ott haladt el mellettem. Az ajka mozogni kezdett. Láttam, hogy mondani szeretne valamit. És meg is tette. Egyszerű közvetlenséggel elmondta először is az impresszióját, hogy én bizonyára városi asszony vagyok, akinek nem megy oly nehezen a levelezés, mint egy falusi parasztasszonynak... Ezért megkérte ő engem arra, hogy írjak én egy szép levelet az urának. Majd elmondja, mit szeretne megírni.

— Tetszik tudni én nem vagyok képes azt megírni, amit belül érzek. Ugy szavakkal el tudom mondani, de ne adj isten, hogy írásba tudnám foglalni.

A szája széle vonaglott, az arca elsötétült.

— Merre van az ura? — kérdeztem tőle.

— Az én uram, a tréncsapatához van osztva.

Írja, hogy jó dolga van, mesze van a tűzvonaltól és ne is szomorkodjam miatta. Nem is szomorkodtam. Egész nyugodtan voltam idehaza és hálát adtam az istennek, hogy legalább neki nem kell folyton a golyózápor között lenni. Mert ép elegendő vannak oda a mieinkből. Ott van az apám, meg három bátyám. Egyik bátyám már el is esett. Lefekvés előtt mindig arra kérem az istent, hogy ha már annyian oda vannak tőlünk, legalább az uramat ne helyezze el onnan, ahol most van. Mert tetszik tudni, mi nagyon szeretjük egymást. Három éves házasság vagyunk, hanem úgy éltünk mindig, mint — a galambok. Sobse volt csalfa az én párom, de én sem tekintettem más legényre, pedig sokszor zavartak a rossz legény-pillantások... Amióta az uram távol van, sokszor ki voltam téve egy-egy itthonmaradt csuf viselkedésének, hanem esküszöm még csak egy csalfa pillantással sem lettem hűtlen az uramhoz.

Szépen csegett az asszony hangja, de közbe-közbe megcsuklott a szája és úgy libeggett a melle, hogy a nyakában levő fehér gyöngyör ide-oda imbolygott.

— Mondja meg már lelkem, mit írjak az urának?

Az asszonyka mélyen elpirult. Zavartan szakgatta kötényének szélét és lassan, vontatottan beszélt tovább:

— Hát hiszen nem kell röstelkednem...

Hisz a nagysága is asezony, tudja mit tesz, ha valaki szereti az urát és hs...

— Na csak folytassa lelkem — biztatam őt.

— Tetszik tudni az uram egy tréncsapatot urnak a szolgája. A hadnagy ur szabadságot kapott. Az uram ekkor azt írta, hogy utazzak oda egy pár napra, ahol ő van a hadnagyaival. Ő nem mehet el a hadnagya mellől. Hát én örömet is mentem volna hozzá, de az édesanyám azt mondta, minek most az a nagy költség, hogy a háboru már úgy se tart olyan soká, hát hogy ne menjek. Én nem is mondtam. Hanem soha, soha se fogom megbocsátani az anyámnak, hogy nem engedett. Az anyám elfelejtette, hogy ő is volt egyszer fiatal, hogy ő is szerette az életét... De főleg azt felejtette el, hogy a fiatal házasság nem lehet soká az asszony nélkül... Pont tizenegy hónapja, hogy nem vagyunk együtt. Nagy idő ez kérem. Mert a szívnek mégsem lehet olyan könnyen parancsolni... Egy asszony még csak könnyebben tudja elviselni a helyzetét. Egy asszony egész más mint a férfi... Tetszik tudni... egész más... és...

Kapkodott a szavak után. Egészen ki volt kelve magából. Keservesen harapdálta a szája szélét és elem mutatva a rózsaszínű levelező lapot, kétségbeesetten folytatta:

— Tetszik látni, ez a lap rettenetes napot szerzett nekem.

Olvasni kezdtem a lapot: „Kelt levelem... stb.” Egyszerű, megszokott parasztilissal volt megírva a lap. Minden második szava: „édes gyöngyvirágom.”

— Én nem értem magát — szóltam hozzá. Itt nem ir semmi olyat az ura, ami miatt rossz napja lehetne. Inkább olyan szépen ír.

— Szépen ír... szépen ír... — ismételtette lehajtott fejjel az asszony. Nem így szokott ő írni. Az előbbi leveleiben mindig azt írta: „Gyere már galambom, nagyon várlak már. Nem ér ez az élet semmit nélküled. Gyere már Csillagom, mert elsorvadtok utánad... Hiszen már tizenegy hónapja, hogy vágyodom a csóköd után...”

A menyecske itt sirva fakadt és úgy folytatta:

— Aztán minden egyes írását úgy fejezte be, hogy „ha” urad! És most nem írta ezt. Tessék nézni, itt a lap, nem írta ezt... Aranyos nagyságom, ha tudná, hogy én mit szenvedek... Hát most arra kérem, írjon egy szép levelet az utamnak. Írja meg neki, hogy „írja ki” valahogy, hogy én legalább egy napra hozzá-mehessek. Kérje meg szépen a parancsnok urat, konyorogjon neki. Mondja meg neki, hogy ha nem mehetek el hozzá, belehalok... Mondja meg a parancsnok urak, hogy nincs se éjjel, se nappalom... Az isten áldja meg nagyságomat, írja meg ezt szépen...

Fájdalommal kellett lehútenem a szegény menyecskeket. Megmagyaráztam neki, hogy kérését úgy sem teljesíthetik. Most már csak várjon. Egyszer majd csak eljön az az idő, amikor megcsókolhatják egymást. Vigasztalja magát azzal, hogy az ura él, hogy jó dolga van...

Ah szegény kis parasztmenyecske! Nem csak te vagy egyedül. Be sok fiatal asszony meg férj sóhajt fel, mint a te párod: „Tizenegy hónapja vágyodom a csóköd után...”

Lia.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1915. július 18-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal

Dióssy Nusi vendégfelleptével:

Zauzi kisasszony.

Operette.

Este 8 órakor randes helyárrakkal:

Dióssy Nusi bucsufelleptével:

Luxemburg grófja.

Operette 8 felvonásban.

Kezdete este 8 órakor.

relejus szer. szta.

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Minden külön értesítés helyett.

Örv. Klein Lajosné született Keller Wally és egyetlen leánykája Klein Elza, valamint az egyetlen fiukat elvesztett szülők és az összes rokonság nevében fájdalomtól összetörve tudatjuk, hogy a legjobb férj és atya, az önfeláldozó jó fiu és testvér

KLEIN LAJOS

ifju életének 28. és legboldogabb házasságának 2-ik évében f. hó 16-án Berlinben rövid szenvedés után elhunyt.

Drága emlékét örökké őrizni fogjuk.
Berlin—Ópécska, 1915. július 17.

Klein Sámuel atya. Klein Sámuelné szül. Steinberger Bertá. anya. Klein Mariska, nővér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátainknak és ismerősainknak, akik megboldogult feleségem illetve édesanyám elhalálása alkalmával részvétükkel levélileg felkerestek, vagy a temetésen való személyes megjelenésük által igyekeztek fájdalmunkat enyhíteni, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Gartner Lipót és családja.

Felhívás.

Csütörtök éjjeli vonattal Budapestre utaztam. Békéscsaba előtt tárcámat elvesztettem. Becsületes megtalálóját kérem, benne lévő 400 korona megtartása mellett a tárcát iratokkal együtt azokon lévő címekre sürgősen küldje. Esetleges felvitagositást az Aradi Közlöny kiadóhivatala ad. 2551

APOLLO
SZINHÁZ.

Július hó 18-án, vasárnap

Lemberg
visszafoglalása.

Első egyedüli hiteles felvétel.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órákor kezdődnek.

• **Botyóknek a bor keveréséhez.**

WANTONIERE
GESCHWENKER
SÁVANYÚVIZ

250 ml-es üveg
a bor savanyúságát,
a kellemes ízét
nem feleli a bor.

6997

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A
„SZANITEC”
TETÜPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszi terjesztő ruhatetek ellen.

Gyógyterekben, drogériákban már mint kész tábor-csomag csak a címet kell ráírni kapható 1 koronáért. Kérjünk azonban határozottan „Szantec”-port, mert minden jónak, ennek is akad ellen-utazata. Ahol nem kapható oda 3 dobozt elvittélő küld, Auber Gyógytár, Mohács.

1914. V. 103/6. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött azonnal közhírré teszi, hogy a lippai kir. járásbírósnak 1914. V. 103/6. sz. végzése folytán Dr. Ciobán Aurél lippai ügyvéd által képviselt Lipovana takarékos és hitelintézet r. t. lippai bej. cég végrehajtó részére Páskó János és neje maroseperjesi lakosok végrehajtást szanvedettak ellen 800 kor. tökékövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1260 koronára becsült ingóságokra a lippai kir. járásbírósnak 1914. V. 103/6. sz. végzésével az árverés elrendelvényén, annak a korábbi vagy lefoglalások követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Maroseperjes községben leendő megtartására határidővel 1915. évi július hó 31. (harmincegyedik) napján, d. u. 3 órája kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt kocsi, szék, házi bútorkok és egyéb ingóságok készpénzes mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnek írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő e hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Lippa, 1915. évi július hó 14. napján.

Ladányi Derső,
kir. íb. irodatiszt,
kirendelt h. végrehajtó.

**Gépolaj,
hengerolaj,
gépzsir,
kocsikenőcs,
gyanta**

2461

legolcsóbb napi árban kapható

Färber Lajos cégnél.

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I emelet.

Elsőrangú okleveles tan-
erők, gondos nevelés, mo-
dern berendezés. Elemi és
középiskolai előkészítés és
továbbképző tanfolyam. Kü-
lön tárgyak: Idegen nyel-
vek, festés, zongora és mű-
vészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,

okl. tanítónő. 2027

933. Telefon szám 933.

„Matteine”

poloska és moirintó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos Fischer)

Elvállal teljes bérházak, számodák,
in-ézetek, nagyobb magánlakások
féreg elleni biztosítását csekély
évi bérért. — Poloskák és ezek
petéinek végleges kitérését egy
évi jótállás mellett. A tisztítandó
szobákból sem a butort, sem
semmi más nem távolított el s
így az irtási munkát a háztartás-
ban semmi ká t, vagy zavart nem
okoz! 2811

Rofos-
segéd

román nyelvismerttel,

kerestetik,

ugyanott egy tanuló felvé-
tik teljes ellátással.Schönbrun Albert,
Kétegyháza.

Madame Reich

fűző különlegessége

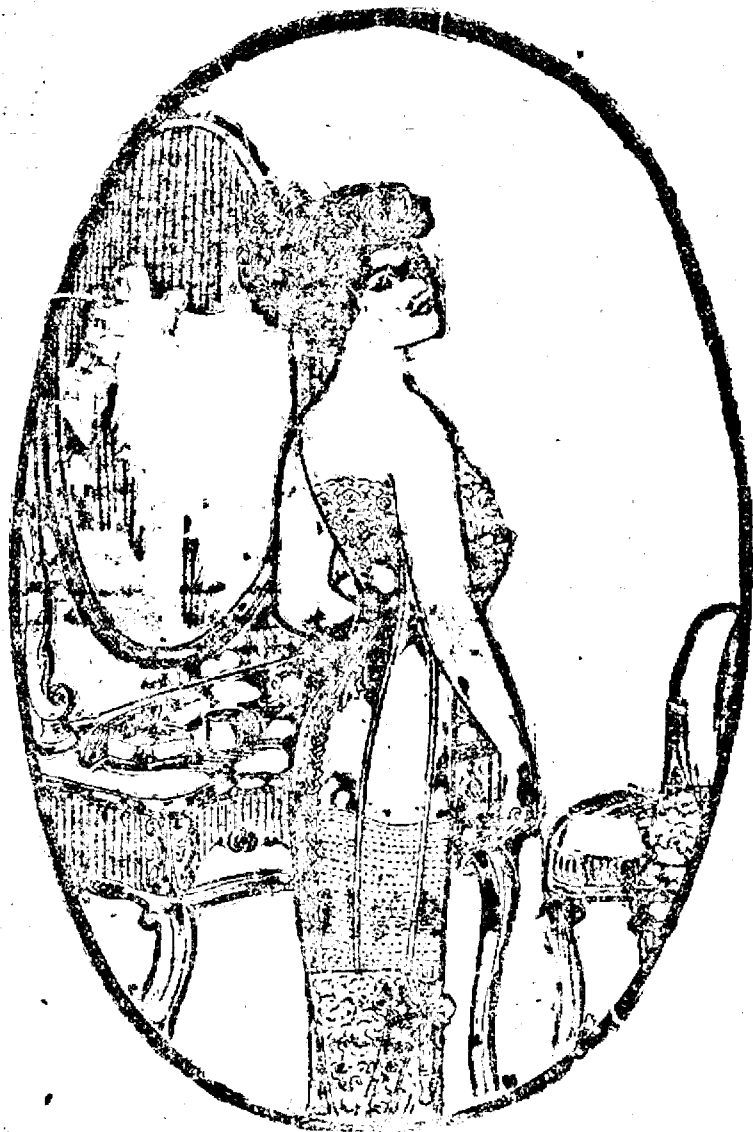
ARADON, Zrinyi-utca

Lányi Marcell cipő üzlete mellett.

Ajánlom a nagyérdemű uri hölgyközönségnek a nyári idény alkalmával a legújabb **Berlini** szabásu hosszú- és halsont nélküli pongyola fűzőket.

A nyári szezonra megérkeztek könnyű batiszt- és brokád szöveteim, melyek könnyűségükben fogva igen alkalmasak tennisz- és mindenféle sport-fűzőkre.

Külön próbatűlkék.

Külön próbatűlkék.

2573

Kész fűzőket raktáron tartok minden árban.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását és kirakatom megtekintését.

Vidékre mértékvételi utasítást készséggel küldök

Tisztelettel:

Madame Reich

fűző különlegessége

ARADON, Zrinyi-utca

Lányi Marcell cipő üzlete mellett.

Fritz Schütz jun. Ges. m. b. H. Ausg. s. E.

6488

Eredeti Mayfarth-féle

törvényileg védett

„HERKULES“

bor- és gyümölcs-sajtók.

Elsőrendű gyártmány

Viznyomásu bor- és gyümölcs-sajtók.

Felül nem mult!

Szőllő- és gyümölcs-őrők szűretelő berendezések

MAYFARTH PH. és TSA

gazdasági gépgyár

Bécs (Wien) II. Taborstrasse 71.

Arjegyzetek ingyen.
Képviselek kerestetnek.

Különleges gyártás, sajtók és borászati készülékek számára. 2526

BORSZÉKI FŐKUTI VIZ.

Legszénsavdusabb, természetes, világhírű ásványviz. Az általános drágaság dacára ára nem emelkedett. Borral, pezsgővel legkellemebb és ízesebb ásványviz. Vendéglőben, kávéházban és otthon

Borszéki vizet fogyasszunk.

2574

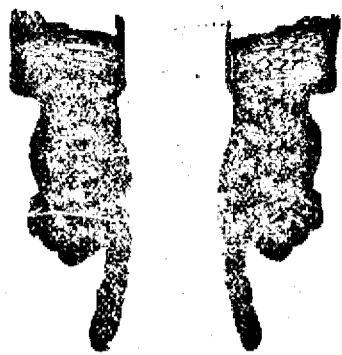
Kerületi főraktár:

Kardos Miklós

ásványvizkereskedőnél

Arad, Deák Ferenc-utca 36.

686. Telefon szám: 686.

Parádi kénes savanyuvíz.

Egyedüli maga nemében az egész világon.
Friss töltésben.

Kapható:

2574

KARDOS MIKLÓS

ásványvíz főraktárában,

ARAD, Deák Ferenc-utca 36.

Telefon 686.

Vizvezetékek és csatornázási vállalat

hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fürdő-, klozetet, mosdót, szivattyús kutak felszerelését és javítását elvállalom a raktáron tartom. Nagy javító műhely. 28 évi tapasztalatom elég biztosíték, hogy a rendelőknek az elvállalt munkát pontosan és olcsón eszközölöm úgy helyben, mint vidéken. A nagyérdemű köszönet nagybecsű partfogását kéri

Mókos Márton

vízvezeték szerelőmester

ARAD, Fábrián-utca 12. sz.

Telefon 748. 111 Jónázhól való fiuk tanulónak azonnal felvétetnek

BENZONIT

a legjobb **BENZIN** pótlék!!

Legalkalmasabb hajtóerőanyag automobil és mindennemű hajtómotorhoz

:: BENZONIT ::

nem esik pénzügyi hivatalos ellenőrzés alá, beszerzésére nem kell hatósági vagy hadügyminiszteri engedély.

Kapható minden vaskereskedőnél és gépkereskedőnél.

Minden nagyobb vidéki város részére

egyedárusítást ad

2568

ELSNER REZSŐ

Telefon: 53-32. vegyipar telepe Telefon: 53-32.

Központiroda: Budapest, VI. Andrássy-ut 13/u.

Minden megrendelés 5 nap alatt el lesz szállítva.

Sürgősség esetén kérem a mennyiséget távirati úton megrendelni.

Apró hirdetések.

OKTATÁS.

Német oktatás.

Okl. tanítónő német oktatást nyújt kezdő és haladó úri leánykáknak és fiúknak 6 koronáért havonta. Bstekezhetni Andrássy-tér 7. I. em. 6. 2866

Okl. tanítónő

elválja polgárit, felelős, esetleg elemi végző gyöngye vagy magántanulók tanítását. Cím Szekeres-u. 4. sz. 2568

Isr. Fininternátus Arad.

A jövő tanévre csak korlátozott számban vesz fel növendékeket. Magántanulók két osztályról is felvételre előkészítetnek. Prospektust készséggel szolgál. 1961

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy

tiszti ló, teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Kápoln-u. 8/b. alatt. 2584

Zongora Piano

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2586

Képorozók

kézi és háti készleten Kovács Soma és Társa gépüzletében Arad. 2579

40 hl. óbor

eladó Dórnai Péter szőlőbirtokosnál Opálos. 2515

Egy új garnitúra eladó

kedves ár mellett, vagy használtba kiadó. Egy 8-as lokomobil keretek vételre. Gyár-utca 7. 2547

3 mm. I. kévkötő

manilla mm.-ként 8-50 koronáért szonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2548

Náder Gyula és Fia

kézműves és villanyszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák kőszőrülése legpontosabban eszközölhetnek. 148

Fehér vászon-

cipők, kivágott, párja 6 korona, egy pántos 7 korona, Pumps kivágott 8 korona, fűzős regatta, amerikai forma 10 korona. Cipe Tözsde Arad, Apollo mozi mellett. 5161

A „Bax” mű-ételiszir

az egyedüli, amely a diánonőzirt legjobban pótolja, és emellett sokkal olcsóbb; állandó raktár Ehrenfeld Ignác fűszerkereskedőnél Arad, Boros Bani tér. 2468

Boszniai szilvalek

kapható Färber Lajos cégnél. 2480

Eladó

2 hintó, hevederek, bőrsallang, 8-as cséplőgép, igáskocsik, szeker, ekék, boronák, stb. Bővebbet Verbos-Iroda, Arad. 2488

Babot

vesz és elad Färber Lajos, Arad. 2498

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 781

40 liter tejet

keresek naponta megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 2517

Kékkövet

teljesen pótol, annál sokkal olcsóbb, bevált Cuprin permetező-szer, K 1-20 Kovács Soma és Társánál, Arad. 2524

ÜZLETEK.

Betéti társaság

keresek elemliszter és terménykereskedésnek megkereséséhez. Ábrahám Mór, Ludasd hunyadmegye. 2565

Egy jömeneteli

iparvállalat gépekkel felszerelve, nagy munkakörrel, a befektetett tőkét egy év alatt ki lehet keresni, bevételek miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2525

Üzlethelyiség

a várhoz vezető útvonal legforgalmasabb helyén Bótvös-u. és Erzsébet körút sarkán teljes berendezéssel korlátolt italmérés trafik engedéllyel a tulajdonos emhatalo zása folytán azonnal kiadó. Ertekezni Özv. Klein Józsefné háztulajdonosnál. 2522

KÜLÖNFÉLE.

Jóerkölcsben

nevett ló éves, csinos, keresztény utólcenyka kinek apja üzletileg teljesen tönkrement, nemestékü zandag háaspárba adoptálna. Megkereséseket a kiadóban „Jóerkölcs” jellege alatt kérem. 2564

Nagyobb gazdasági

béreséplésre teljesen kifogástalan bérigépet keres méltányos feltételek mellett. Cseplőmunkásai vannak. Ajánlatokat „8 hóra” jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja. 2550

A drága citromot

teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1-2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét. 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kilója 2.40. Földes K. gyógyszerár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszerár Batthyányi-utca. 12

Az „Aradi Kereskedők Köre” helyeszközlő osztálya

mielőbbi belépésre keres:

ugy helybeli, mint vidéki cégek részére több fűszer- és vegyes szakmabeli segédet, valamint továbbá kereskedelmi lakotát végzett gyakornokokat és a gyors-és gépirásban gyakorlati bíró női alkalmazottakat.

Ajánlatok fenti címre küldendők. Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk.

Az Aradi Kereskedők Köre
helyeszközlő osztály
1346 igazgatója.

Csak sztojikai

ásványvizet igyunk!

A sztojikai ásványviz mint kitűnő üdítő, élvezeti s gyógyhasznos lugos-, sós-savanyuviz mindenütt kapható.

**A sztojikai ásványviz gyomor-
bajokkal csodahatású.
Cukorbetegségeknek speciális
gyógyszer.**

A sztojikai ásványviz borral vagy gyümölcszörppel vegyítve kitűnő pezsgésű, igen kellemes s egészséges üdítő ital. A sztojikai ásványviz a legmodernebb gépen lesz töltve.

**A sztojikai ásványvizforrás a leg-
tökéletesebben lett utonnan fog-
lalva és így annak ásványvize kris-
tálytisztán, egyenlő minőségben
kerül forgalomba, a palackban nem
létezik zavaros vagy szennyes víz.**

A sztojikai ásványviz kicsinyben és nagyban állandóan friss töltésben és jutányos árban kapható minden fűszerkereskedésben. —: Főraktár:

Kardos Miklós

ásványvizkereskedőnél

Arad, Deák Ferenc-u. 36.

— Telefon szám 686. —

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt: szavak aláhúzással jelzendeők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések delután 1/6 óráig vétetnek fel.

HÁZASSÁG.

Nősülés előlából

megismerkednék független 25-35 éves, kelengyével és kevés pénzzel rendelkező hajadon vagy gyermektelen özvegygyel, ki főzni tud. Csak fe arcképes leveleket „Kiss Lajost” jellegre a kiadóba kérek. 2587

ALKALMAZÁST KERES.

Nagy ösmerettségű bírő hadmentes kereskedelmi utas, ki irodai teendőiben teljesen jártas, bár mily szakmában állást keres. Megkeresést kér „Szén” jellegre a kiadóba. 2581

Középkorú nő

négy polgári végzett leányával üzletbe vagy családnak ajánlkozik szerény igények mellett, vidékre is. Bővebbet Messenger Boy irodában. Telefon 816. 2584

Fiatal

Ugyes hadmentes kocsis állást keres. Címek a kiadóhivatalba kéretnek. 2554

Budapesti

masszőző házakhoz ajánlkozik hölgyeket masszozni és tyukszemet vágni. Cím József főherceg-utca 8. ajtó 6. 2562

Egy szabadságot

gépész, a cséplési időnyre állást keres. Vesselőny-utca 22. sz. Arad. 2561

Hét évi

irodai gyakorlati bírő fiatalember-szerény feltételek mellett segéd-könyvelői, irodista állást keres. Engel Kereskedelmi akadémiafolyam László Vilmos-u. 2. 2577

4 polgári végzett

fiatalember munkai, vagy gyakor-noki állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2542

Bérház vagy bérházak

gondnokságát szerény feltételek mellett eivállalom. Cím a kiadóhivatalban. 2486

Nyugdíjas vasutas

könyvesetűi, irodai, vagy bizalmi állást eivállal. Cím a kiadóhivatalban. 2248

Intelligens

németül beszélő fiatal nő gyermekek mellé, esetleg anyahelyettesi vagy házvezetőnői állást keres. Szíves megkereséseket „51” alatt a kiadóhivatalba kérek. 2616

Egy hadmentes gépész

8-10 évi gyakorlattal cséplést vállal. Bővebbet: Weiss és Benjamin cég. 2865

ALKALMAZÁST NYER.

Reichsdeutsches

Mädchen intelligent wird zu zwei Kindern gesucht. Näheres bei Rosenblüch H. és társa Szabadság-tér 19. 2560

Azonnali belépésre

vezető vasas segédet és egy erős tanuló keres Messzer Armin Pankota. 2567

Egy

jóházból való fiu tanulóknak felvételt Plick Ernő és Tsai cégnél Arad, Andrassy-tér 17. 2572

Gyermekek mellé

keresek egy jó bizonyítvánnyal rendelkező leányt, német nyelvi előnyben részesül. Ugyanott egy szakácsnő is felvétetik. Boros Béni-tér 15. I. 10. 2528

Intelligens

megbízható kisasszonyt keresek 4 éves kislányom mellé. Dr. Seidner Frigyesné Arad Deák Ferenc-utca 32. I. em. 2578

Szoptatós-dajkát

kinek legalább 3-4 hónapos gyermeke van, keresek. Neuma-palota II. em. 25. ajtó. 2559

Intelligens leány

elrusítónőnek felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében. 2544

Egy intelligens,

jó megjelenésű kereskedő segéd, dívat-, rőfös-, rövidáru, magyar, német és román nyelvet bírja, azonnali belépésre keresek. Ugyanott is fölveszik. Angele Mátyás, Szabadság-tér 16. 2599

Irodista, nő

ki a gyorsírásban jártas, augusztus 1-re felvétetik Färber Lajos cégnél. 2585

LAKÁST KERESNEK.

1 vagy 2 szobás

lakás kerestetik butorazva előszobával és fürdőszoba használattal, Augusztus 1-ére. Cím a kiadóhivatalban. 2571

3-4 szobás

modern lakást kevés lakóval bírő hársban keres a Lakásnyilvántartási Iroda Deák F.-u. 8. Telefon 816. 2585

KIADÓ LAKÁS.

Női vagy férfi szabóságoknak alkalmas 4 szobás lakás, a város legforgalmasabb helyén, azonnali kiadó. Bővebbet Kell és Krausz cégnél. 2528

Azonnal kiadó

modern 3 szobás lakás Varjassy József-u. 32. 2576

Egy utcai szoba,

előszobával, villanyvilágítással, butorozva azonnali kiadó Kossuth-u. 9. 2569

Modern kényelemmel berendezett magánház, 3-4 szobával, kerestetik november elejére. Mielőbbi ajánlatot kér a Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816. 2586

5 szobás erkélyes

modern lakás a II. emeleten (újt) novemberre kiadó. Lakásnyilvántartási Iroda. 2586

1. 2. 3. szobás

utcai lakások kiadók, Hal-tér 6. Hirschmann ház. 2590

Egy

kerti lakás 3 szoba, hozzátartozókkal november 1-re kiadó, Kossuth-utca 39. 2589

Elegánsan butorozott

szoba fürdőszobával, külön bejárattal kiadó, Bohus palota. Bővebbet a házmesternél. 2588

Boros Béni-tér 16. számú

ház I-ső emeletén egy tágas kényelmes butorozott erkélyes tőteri szoba 2 személy részére azonnali vagy augusztus 1-re kiadó. Értekezni ugyanott. 2592

Egy 2 és 4 szobás

modern lakás minden mellékkeliségekkel kiadó azonnal, vagy augusztus 1-re. Rótvös-utca 10. sz. Bővebb felvilágosítást Angele Mátyás, Szabadság-tér 16. 2400

3 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fekvésű új hársban és egy a szobás második emeleti udvari lakás minden komforttal és mellékkeliségekkel együtt, azonnali Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Erzsébet királyné körút 16. számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal vagy 1. évi augusztus hó elejére kiadó. 1848

3-4 és 5 szobás lakások

ajónnan festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékkeliségekkel, ironának is alkalmas, azonnali kiadó Hasszinger-u. 8. Ugyanott több piuce raktárnak kiadó. 2081

Nádor- és Debó u. sarok

4 utcai szoba, üvegezett veranda, fürdőszoba és mellékkeliségekkel álló renovált lakás augusztus 1-re kiadó. 2591

INGATLAN.

Kiseb bérház

még 10 évig adómentes kedvező feltételek mellett, bevonulás miatt eladó. Cím a kiadóban. 2570

Eladó ház.

A mai viszonyok mellett is bekebelezett tartozások átvállalásán felül, igen kevés készpénzzel megvehető. Cím a kiadóhivatalban. 2055

22616

Kovácsin egy 5 kis holdas, a vilamos mellett, természetesen együtt eladó. Bővebbet úy. Vojtek Alajosnál, Lipó u. 3/a. 2445

Eladó

Fácán-utca 8. számú sarokház minden elfogadható árban és egy jól berendezett lakatos műhely, esetleg a szerszámok külön-külön is eladatnak. Értekezni ugyanott. 2526

Bérbeadó birtok.

Aradmegye Talpas község határában, egy tagban és a rendszeres gazdasági épületekkel, lakóházzal ellátva, 1500-2000 kis holdnyi birtok bérbeadó folyó évi október hó 1-től. Bővebb felvilágosítást ad Kabdebó Károly, Talpas. 2608

T. gazdaközönség figyelmébe!

Aratási és cséplési időnyre:

**Gépfagygyut,
Gyantát,
Gépolajat,
Kocsikenőcsöt,
Kőolajat.** 2295

Szőlőpermetezésre

rézgálicot

legolcsóbb napi áron ajánl

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.
Telefon 202.

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vess,
vagy becsereid; ugyesintén
régiségeket vess és elad

Losonczi Lajos

óra- és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 944.

Hering

kapható
Färber Lajos
cégnél. 2548

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermekkoscsik

nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmü- és játéka-
áru üzletében 1581

Arad, Szabadság-tér 21.

Legfinomabb

Petroleum

Str. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárban

Arad, Boros Beni-tér 7.

**la disznó zsir,
szalonna,
csabai szalámi,
tarhonya**

2269

kapható

Garai Károlynál

Asztalos Sándor-utca 5. sz. alatt.

Cognac,
Likőrök,
Szilviorium,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

**Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota.** 859

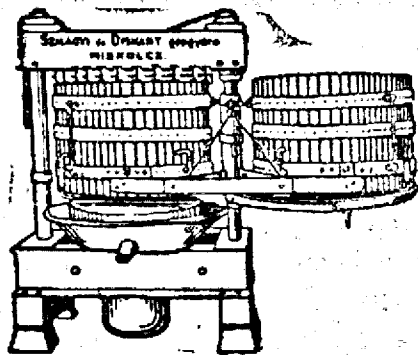
Kérje

ingyen és bérmentve órák-
ról, arany- és ezüstárúkról,
hangszerekről, fegyverek-
ről stb. 4000 képet tartal-
mazó főárjegyzéket.

Első órágyár. Konrad János ca.
és k. udv. szállító, Brax 1100.
sz. (Csehszlovákia.)

Nikkel horgony-óra K 3.80, jobb K. 4.20, 0-estűt
fém-rem. óra K 4.80, svájci horgonyművel K 5.—,
háboru-émlék-óra K 5.50, rádium-zsebóra K 8.50,
ébresztővel K 24.50, nikkel-ébresztő K 2.90, fali-
óra K. 3.40, 3 évi jótállás. — Szétküldés után-
vétel. Kockázat nincs! Kicsérelés megengedve
vagy pénz vissza. 876

1902-ik borászati kiállítás, Eger: I. díj, díszoklevél és aranyérem.

1901-ik temesvári kiállítás I. díj, díszoklevél.

1907. év pécsi kiállításon
aranyérem és díszoklevél.

1914. évi budapesti nemzet-
közi borgezdasági kiállítá-
son első díj: aranyérem.

Borsajtók.

Legújabb rendszerű könyök szerkezetű „Kossuth“,
„Hegyalja“, „Mabile“ és „Acél-orsós“ a magyar borter-
melők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű viznyomású hidraulikus
kettős kosaru sajtók, nagyüzemű préseléshez, **Saj-
tóink főelőnye:** A must seholsem érintkezik vasré-
szekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőkifejtés! A törköly
egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által
könnyen kezelhető! 2207

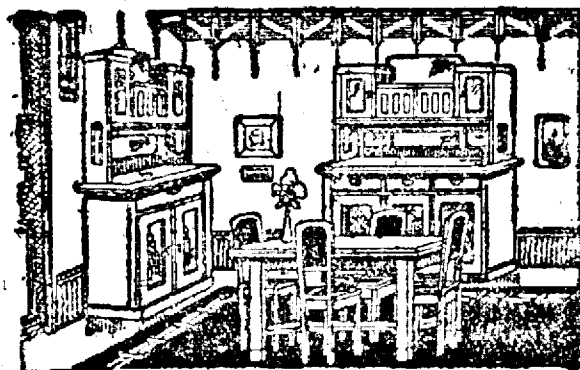
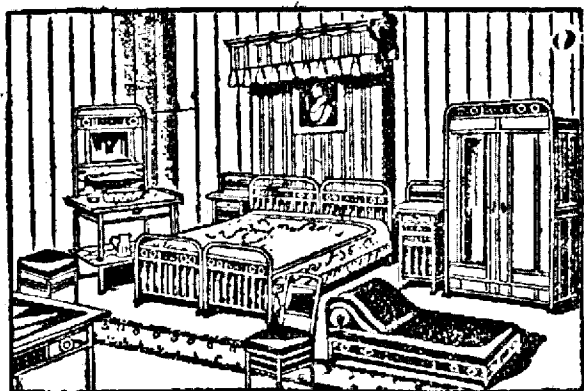
**Szőllőzúzók és bogyzók. Legújabb alumi-
nium kuphengerű szőlőzúzó gépek.**

Arjegyzék ingyen.

Arjegyzék ingyen.

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcon.

1902-ik országos gazdasági kiállítás, Pozsony: I. díj, aranyérem.

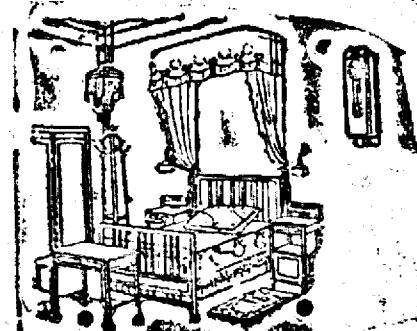
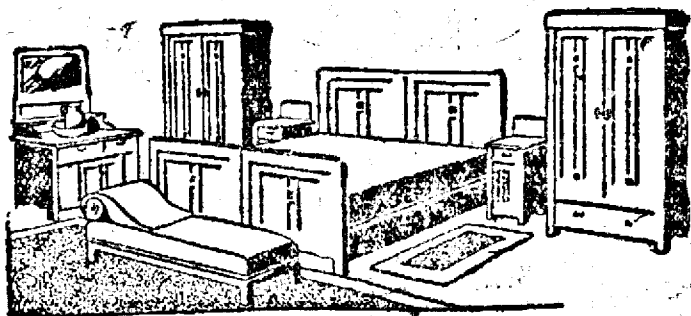
GARAI KÁROLY

BUTORKERESKEDŐ

1951

TÖRVÉNYSZÉKILEG BEJEGYZETT CÉG
ARAD, ASZTALOS SÁNDOR-U. 1. és 5.

TELEFON 773.

14891—1915. kh.

Hirdetmény.

Az 1884: XVII. tc. 54. §-a alapján elrendelem és meghagyom az összes sütőknek és kereskedőknek, hogy üzleteikben illetve eladási helyeiken a kenyérnek és a zsemlyének árát súly szerint megjelölve kifüggeszteni tartoznak.

A hatósági kenyér maximális ára, a hatósági üzletekben kgonként 42 fillér, sütők által előállított kenyér maximális ára, viszonteladók részére 44 fillér, kicsinyben vételnél 48 fillér.

A 30 gr. minimális súlyú vizes zsemlye ára 4 fillér.

Mindaz akit ezen rendelkezéseknek eleget nem tesz, az 1879. évi XL. t. c. 137. §-a alapján 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

Aki pedig a súly és ár szerint meghatározott kenyérneműt, illetve zsemlyét magasabb áron vagy csekélyebb súlyban, vagy rosszabb minőségben árulja, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, és 15 napig terjedhető elzárással fog büntettetni.

Greén
főkapitány.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

4112—1915. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminister urnak 20285—1915. eln. számú körrendeletéből kifolyólag, — miután a háborús állapot bekövetkezte óta, de különösen a legutóbbi időben sűrűn merültek fel panaszok, az ércváltópénz hiánya miatt s mert ezt előidézik azok a lelkismeretlen forrásból származó, és minden alap nélkülöző híresztelések is, amelyek bankjegyek elértéktelenedésével ijesztik a tájékozatlan közönséget — közhirre teszem, illetve tájékoztatásul közlöm, hogy a bankjegyek a koronaérték pénzérméivel és ennél fogva a váltópénz-érmekkel is teljesen egyenlő értékűek, azok értékcsökkenéséről terjesztett híresztelések minden alapot nélkülöznek, továbbá, hogy a váltópénz-érmék elrejtése, felhalmozása és ezáltal azoknak a forgalomból való kivonása hazai közgazdaság, a pénz és értékforgalom, nemkülönben a hazai kereskedelem megbénítását okozó hazafiatalan cselekedett, amely a legszigorubb megrovást, és megtorlást érdemli meg. De ettől eltekintve az elrejtve tartott érmék forgalomba hozatala a jelen körülmények között hazafias kötelesség, és elsősorban a nagyközönség összes rétegeinek érdekében áll.

Varjassy Lajos,
polgármester.

ALVÁCZA

kénes hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyadmegye határán.

Kitűnő eredménnyel gyógyít eszt, köszvényt, reumát, esontszút, lobosodást és különböző női bajokat.

A fürdőközönség kényelmének nagyobb fokú kielégítésére, tetemes befektetéssel új fürdőház épült, teljesen modernül berendezve, uszodával és kádfürdővel. Természetes kénes hőforrásai 28—32 és 38° C hőmérsékletűek. Nagy árnyas park. Gyönyörű kirándulóhelyek. Tennis- és tekepályák. Kitűnő ózondus levegő.

Csodás gyógyhatás.

A vonatok közvetlenül a fürdőparknál állanak meg. — Posta és táviró.

==== Külön rituális koszt is kapható. =====

Sebesült katonáknak 30% engedmény. *Prospektussal készséggel szolgál

BERKOVITS IZIDOR,
2453 fürdőtulajdonos.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krémét.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill., Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár percelatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1836. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Saját termésű, kitűnő, tisztán kezelt magyarádi 6- és pecsenye

borok

egy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 219
Deák Ferenc-utca 40. szám.

439—1915. eln. szám.

Hirdetmény

a huszfogyasztás korlátozásáról.

A magyar királyi miniszteriumnak 2357—1915. M. E. számú rendelete alapján ezennel közhirre teszem, hogy marhahúst, borjushúst és sertéshúst a hét két napján és pedig kedden és pénteken akár nagyban, akár kicsinyben (adagokban) árulni, vagy egyébként forgalomba hozni tilos.

Ugyanezen napokon tilos fogadóknak, vendéglőkben egyeleti jellegű és más étkező helyeken az említett husneműekből előállított ételeket kiszolgáltatni.

Ez a tilalom nem vonatkozik a husiparban előállított olyan állóképes huskészítményekre, amelyeknek előállítása hosszabb időt igényel és fogyasztása hosszabb időn át történik; nem vonatkozik továbbá a szarvasmarha, borju és sertés levágásából nyert és emberi táplálkozásra alkalmas melléktermékekre.

Husnak vagy husféléknek elárúsítására szolgáló üzletekben tilos az előbb meghatározott napokon ezen rendelkezés tilalma alá eső húst, vagy ételt az elárusító helyiségben a közönség részére, az átvételt vagy elfogyasztást lehetővé tevő módon készen tartani.

A ki jelen hirdetményben foglalt tiltó rendelkezéseket megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. évi L. toz. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezen hirdetményben foglalt rendelkezések azonnal hatályba lépnek.

Arad, 1915. évi július hó 12.
Greén Nándor,
főkapitány.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő

ARADON,

Asztalos Sándor-utca 1—5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsifűléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összeszukható ágyakat és madracokat. Szállodai és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk. 301

„JESSY“

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde

ARAD.

Apollo mozi mellett.

Kovács Soma és Társa Arad

gazd. gépek, gőzgép és malomszerek gyári raktára.
Kutak, szivattyúk, fecskendők, tömlők.

Raktárunkról azonnal szállítható:

- Gépolajok,**
- Henge olaj,**
- Motorolaj,**
- Gépkenőcs,**
- Gépfaggyu,**
- Gyanta,**
- Szijak,**
- Ponyvák,**
- Zsákok.**

Az ujonnan életbe lépett polgári perrendtartás folytán szükséges

ügyvédi és bírósági nyomtatványok

kaphatók az Aradi Nyomda Részvénytársaság nyomdájában, József főherceg-ut 22. szám. (Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.)

Uditő, Egészséges, Olcsó a Citrász-por.

Egy-egy adagból, egy pohár vízben feloldva, a legkellemesebb

limonádét

készíthetjük. Ara: adagonként 10 fillér, 12 adag 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszinficálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás, kézizzadás

biztosan és leggyorsabban simulik a „PEPPO“ folyadék és Peppo“ hintőpor segítségével Szárit! Szagtalanít!
Peppo folyadék ára utasítással 1 korona.
Peppo-hintőpor ára utasítással 70 fillér

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJOS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeháza mellett.)

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a következő tej és tejpótló készítményeket, valamint táp és erősítő készítményeket tartjuk raktáron:

Condensált tej (schweitz) 1-10, Dr. Finkelstein Meyer-féle fehérs tej 90 fillér, EI-CO fehérs tej-konzerv (sűrített turós tej) 1-30, BU-CU zsirban szegény savanykás ugynevezett irós tejconserv 1-40, Vilbeder H. S. Holländische Säuglingsnahrung 1-90, Kaiser gyermekliszt 1 korona, Kuffeke gyermekliszt 1 és 2 korona, Nestlé-féle gyermekliszt 1 és 2 korona, Knorr zabdara 45 fillér, Knorr olajtalanított kukoricaliszt 95 fillér, Mondamin olajtalanított kukoricakészítmény 55 fillér, Löflund tápmaláta Nährmaltose 2-70, Löflund maláta leveskivonat 3-60, Hoff malátakivonat 1-50, Gehe Maltyl 2 korona, Ovomaltin 1-20 és 2-50, Biomalz 1-30 és 3 korona, Ribamalz 3-25, Diasana 1-30, Nural 4-50, Krompacher zab táplisz 60 fillér, Posfatine, Infantina, Higijama, Sanatogen, Somatose, Larosan, Tejucor, Soxlet tápeucor, Lactagol; stb.

Földes Kelemen

gyógyszertára, Deák Ferenc-utca.

Hehs Vilmos

gyógyszertára, Bathyányi-utca.

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-berendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárhelyiség: Aulich L-utca 14. Uzlethelyiség: Zrinyi-utca.
Gyári telefon 423.

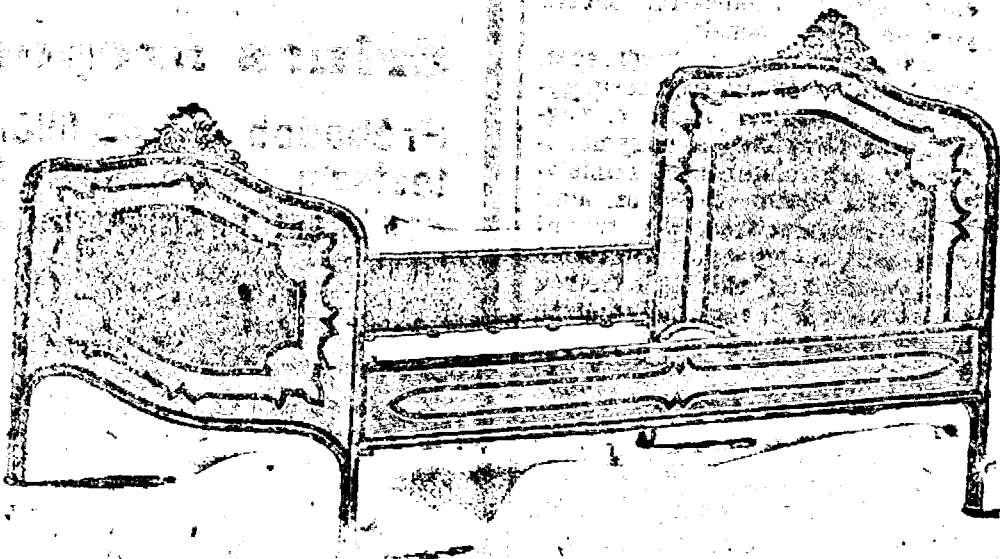
Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel: 2568

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapított 1893-ik évben.

Lakatos és fényező tanoncok felvételre.

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát fizetnek annak, ki Bartilla-

fogvizének használatát mellett, üvegje 80 fill. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Pian Wien, X., Gëthe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és droguerában. Aradon: S. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Hebe Vilmos, Batthyány-u. gyógyszerárban és Vojtek és Weisz droguerájában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 580 bérmertve. Kérjünk mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 1157

456—915. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező fa- és fémipariskola, valamint az árvaházépületeinek Eternit-palával való fedése iránt f. évi július hó 26-án árlejtést tart.

Bánatpénztől leteendő az ajánlati ár 5⁰/₁₀₀-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1915. évi július hó 12-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Értesítés.

Van szerencsénk a t. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve a disznóhús kg.-ja kor. 360, zsir kg.-ja kor. 480, nagybani vételnél jutányosabb árak.

Tisztelettel: 2520

Mányi M. és Társa

mészáros és hentes

Boros Beni-tér 16. (Vanlesek-ház.)

15177—1915. kh.

Hirdetmény.

Egy előfordult veszélyes eset következtében elrendelem, hogy Arad város területén lévő összes kutyák f. évi június hó 30-tól számított 40 napig állandóan kötve tartassanak, vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva pórázon vezetessenek.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy mintán az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési minisztérium által 40 000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül, vagy szájkosárral, de pórás nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak és elfogatásuk után azonnal ki fognak irtatni.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságtól Aradon, 1915. június hó 30-án.

Greén Nándor,
főkapitány.

Drágul a fűtés!

Bérbeadatik

Drágul a fűtés!

Méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotájában: egy modern berendezésű, tágas

négyszobás lakás,

több üzlethelyiség,

☛ központi fűtéssel! ☛

Ertekezhetni alólirott házgondnokkal:

Bódy Bódog.

2517

ARADI NYOMDA R. T.

ARAD,

József főherceg-ut 22. szám.

TELEFON 151. SZ.

A nyomda

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedig:

levélpapírt,

borítékot,

számlát,

memorandumot,

jegyzéket,

cégekártyát,

árjegyzéket,

levelezőlapot,

továbbá:

falragaszt,

röplapot,

könyvet,

valamint:

eljegyzési értesítőt,

esküvői meghívót,

névjegyet,

gyászjelentést,

belépti jegyet, stb.

izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet

elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

A szépségápolás titka a használandó
szépitőszerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 filléri Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Kékkő és hárs

kapható

Färber Lajos

cégnél.

2418

404—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminisiter urnak 8040. res. számu rendelete alapján felhivom a gazdaközönséget, hogy a cséplőgépek szállításánál és elhelyezésénél különös gondot fordítsanak a távirtda és távbeszélő vezetékekre, a gépek magas alkatrészeit a vezetékek közelében mindenkor lehajlítva szállítsák s a leggondosabban ügyeljenek arra, hogy a vezetékekben kárt ne okozzanak.

Aki ezen hirdetményben foglalt rendelkezésnek eleget nem tesz, ezáltal a távirtda, vagy távbeszélő vezetékét megrongálja, az 1912. évi LXIII. tc. 21. §-a alapján öt évig terjedhető börtönnel és 4000 koronálg terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

Arad, 1915. július hó 8-án.

Greén, főkapitány.

ZSIR

prima, egészséges idei

kg-ja 4-80 korona.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és

Chorin-utca sarok. 2520

670. Telefon szám 670.

Andrássy-tér 8. számú

hásban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában József főherceg-ut 22.